EXCLUDED:

9.81 Crederis infelix scuticae tremefactus habenis
9.82 Ante pedes dominae [pertimuisse minas]
9.83 Eximias pompas, inmania semina laudum

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

INTERLEAVABLE

language: Latin (GOLDEN AGE)
copy text: Ehwald (Teubner 1916)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

This **UNRESTRICTED INTERLEAVABLE LAYOUT** of this **PUBLIC DOMAIN TEXT** is available for free at ARCHIVE.ORG (LINK).

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 1994 lines 3.0

A 2L	1 - 350		
B 2L	351 - 750	**D 2L**	1151 - 1550
C 2L	751 - 1150	**E 3L**	1551 - 2000

SORTED FOR
EFFICIENT DELIVERY BY
HELLENIC MESSENGERS

WOMEN'S LETTERS

ALPHABETICAL BY ADDRESSEE'S GREEK NAME

OVID
THE HEROIDES

ONLY HEXAMETERS

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT 2-SIDED: **1 to 24**

Notes

Notes

3.153 Me modo, sive paras inpellere remige classem,

2
Phyllis to
Δημο-φόων

HOSPITA, Demophoon, tua te Rhodopeia Phyllis
Cornua cum lunae pleno semel orbe coissent,
Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit;
Tempora si numeres, quae nos numeramus amantes,
Spes quoque lenta fuit; tarde, quae credita laedunt,
Saepe fui mendax pro te mihi, saepe notavi
Thesea devovi, quia te dimittere nollet;
Interdum timui, ne, dum vada tendis ad Hebri,
Saepe deos supplex, ut tu, scelerate, valeres,
@ Saepe, videns ventos caelo pelagoque faventes,
Denique fidus amor, quidquid properantibus obstat,
At tu lentus abes; nec te iurata reducunt
Demophoon, ventis et verba et vela dedisti;
Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amavi?
Unum in me scelus est, quod te, scelerate, recepi;
Iura fidesque ubi nunc, commissaque dextera dextrae,
Promissus socios ubi nunc Hymenaeus in annos,
Per mare, quod totum ventis agitatur et undis,
Perque tuum mihi iurasti, nisi fictus et ille est,
Per Venerem nimiumque mihi facientia tela,
Iunonemque, toris quae praesidet alma maritis,
Si de tot laesis sua numina quisque deorum
Ah, laceras etiam puppes furiosa refeci,
Remigiumque dedi, quod me fugiturus haberes.
L1[O] Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis,
𝔸 Credidimus lacrimis: an et hae simulare docentur?
Dis quoque credidimus. quo iam tot pignora nobis?
Nec moveor, quod te iuvi portuque locoque:
Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali
Quae fuit ante illam, mallem suprema fuisset
Speravi melius, quia me meruisse putavi:
Fallere credentem non est operosa puellam
Sum decepta tuis et amans et femina verbis:
Inter et Aegidas, media statuaris in urbe,
Cum fuerit Sciron lectus torvusque Procrustes
Et domitae bello Thebae fusique bimembres
Hoc tua post illos titulo signetur imago:
De tanta rerum turba factisque parentis
Quod solum excusat, solum miraris in illo:
Illa (nec invideo) fruitur meliore marito
At mea despecti fugiunt conubia Thraces,
Atque aliquis 'iam nunc doctas eat,' inquit, 'Athenas:
◆ Exitus acta probat.' careat successibus, opto,
At si nostra tuo spumescant aequora remo,
Sed neque consului, nec te mea regia tanget
Illa meis oculis species abeuntis inhaeret,
Ausus es amplecti colloque infusus amantis
Cumque tuis lacrimis lacrimas confundere nostras,
350 **2**.97 Et mihi discedens suprema dicere voce:

ALPHABETICAL
BY ADDRESSEE'S
GREEK NAME

OVID

THE HEROIDES

ONLY HEXAMETERS

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

INTERLEAVABLE

language: Latin (GOLDEN AGE)
copy text: Ehwald (Teubner 1916)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 1994 lines 3.0

PRINT
2-SIDED:
3 to **24**

ACCIPE, Dardanide, moriturae carmen Elissae;
Sic ubi fata vocant, udis abiectus in herbis
Nec quia te nostra sperem prece posse moveri,
Sed merita et famam corpusque animumque pudicum
Certus es ire tamen miseramque relinquere Didon,
Certus es, Aenea, cum foedere solvere naves
Nec nova Carthago, nec te crescentia tangunt
Facta fugis, facienda petis: quaerenda per orbem
Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?
Alter amor tibi restat? habendast altera Dido?
Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem
Omnia ut eveniant, nec te tua vota morentur,
Uror, ut inducto ceratae sulpure taedae:
Aeneas oculis semper vigilantis inhaeret,
Ille quidem male gratus et ad mea munera surdus
Non tamen Aenean, quamvis male cogitat, odi,
Parce, Venus, nurui, durumque amplectere fratrem,
Aut ego, quae coepi (neque enim dedignor) amorem,
Fallor, et ista mihi falso iactatur imago:
Te lapis et montes innataque rupibus altis
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis,
Quo fugis? obstat hiemps. hiemis mihi gratia prosit!
Quod tibi malueram, sine me debere procellis:
Non ego sum tanti, (quidni cuncteris, inique?)
Exerces pretiosa odia et constantia magno,
Iam venti ponent, strataque aequaliter unda
Tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses!
Quid, si nescires, insana quid aequora possunt?
Ut, pelago suadente etiam, retinacula solvas,
Nec violasse fidem temptantibus aequora prodest:
Praecipue cum laesus amor, quia mater Amorum
Perdita ne perdam, timeo, noceamve nocenti,
Vive, precor! sic te melius quam funere perdam:
Finge, age, te rapido (nullum sit in omine pondus!)
Protinus occurrent falsae periuria linguae,
Coniugis ante oculos deceptae stabit imago
Quid tanti_est ut tum 'merui! concedite!' dicas,
Da breve saevitiae spatium pelagique tuaeque:
Nec mihi tu curae; puero parcatur Iulo!
Quid puer Ascanius, quid di meruere Penates?
Sed neque fers tecum, nec, quae mihi, perfide, iactas,
Omnia mentiris, neque enim tua fallere lingua
Si quaeras, ubi sit formosi mater Iuli,
✦ Haec mihi narraras: at me movere! merentem
Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent:
Fluctibus eiectum tuta statione recepi
His tamen officiis utinam contenta fuissem,
Illa dies nocuit, qua nos declive sub antrum
Audieram vocem: nymphas ululasse putavi;
Exige, laese pudor, poenas! violate Sychaei ...

Tu mihi, iuratus per numina matris aquosae,
Scilicet ut, quamvis veniam dotata, repellas
Quin etiam fama_est, cum crastina fulserit Eos,
Quod scelus ut pavidas miserae mihi contigit aures,
Ibis et o! miseram cui me, violente, relinquis?
Devorer ante, precor, subito telluris hiatu
Quam sine me Pthiis canescant aequora remis,
Si tibi iam reditusque placent patriique Penates,
Victorem captiva sequar, non nupta maritum:
Inter Achaeiadas longe pulcherrima matres
Digna nurus socero, Iovis Aeginaeque nepote,
Nos humiles famulaeque tuae data pensa trahemus,
Exagitet ne me tantum tua, deprecor, uxor,
Neve meos coram scindi patiare capillos
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar:
Quid tamen expectas? Agamemnona paenitet irae,
Vince animos iramque tuam, qui cetera vincis!
Arma cape, Aeacide, sed me tamen ante recepta,
Propter me mota est, propter me desinat ira,
Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris:
Res audita mihi, nota_est tibi: fratribus orba
Bellum erat: ille ferox positis secessit ab armis
Sola virum coniunx flexit. felicior illa!
Nec tamen indignor nec me pro coniuge gessi
Me quaedam, memini, dominam captiva vocabat:
Per tamen ossa viri subito male tecta sepulcro,
Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
Perque tuum nostrumque caput, quae iunximus una,
Nulla Mycenaeum sociasse cubilia mecum
Si tibi nunc dicam, 'fortissime, tu quoque iura
At Danai maerere putant: tibi plectra moventur,
Et quisquam quaerit, quare pugnare recuses!
Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellam,
Quam manibus clipeos et acutae cuspidis hastam,
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
An tantum dum me caperes, fera bella probabas,
Di melius! validoque, precor, vibrata lacerto
Mittite me, Danai! dominum legata rogabo
Plus ego quam Phoenix, plus quam facundus Ulixes,
Est aliquid collum solitis tetigisse lacertis,
Sis licet inmitis matrisque ferocior undis,
Nunc quoque (sic omnes Peleus pater inpleat annos,
Respice sollicitam Briseida, fortis Achille,
Aut, si versus amor tuus est in taedia nostri,
Utque facis, coges: abiit corpusque colorque;
Qua si destituor, repetam fratresque virumque;
Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro:
Me petat ille tuus, qui, si dea passa fuisset,
A! potius serves nostram, tua munera, vitam!
Perdere quos melius possis, Neptunia praebent

Ingemit et tacito suspirat pectore, me quod
Ovid Ei mihi, quod gaudes, et te iuvat ista voluntas!
Heroides Ei mihi! lingua labat! tu nostra iustius ira,
Scribis, ut invalidum liceat tibi visere corpus:
Mirabar quare tibi nomen Acontius esset:
Certe ego convalui nondum de vulnere tali,
Quid tamen huc venias? sane miserabile corpus!
Concidimus macie, color est sine sanguine, qualem
Candida nec mixto sublucent ora rubore:
Argenti color est inter convivia talis,
Si me nunc videas, visam prius esse negabis
Promissique fidem, ne sim tibi iuncta, remittes
Forsitan et facies, iurem ut contraria rursus,
Sed tamen adspriceres vellem, quod et ipse rogabas:
Durius ut ferro cum sit tibi pectus, Aconti,
Ne tamen ignores: ope qua revalescere possim,
Is quoque nescio quam, nunc ut vaga fama susurrat,
Hoc deus, hoc vates, hoc edita carmina dicunt:
Unde tibi favor hic? nisi quod nova forte reperta_est
Teque tenente deos partis sequor ipsa deorum
Fassaque sum matri deceptae foedera linguae
L2[O] Cetera cura tua_est: plus hoc quoque virgine factum,
𝔸 Iam satis invalidos calamo lassavimus artus,
21.247 Quid, nisi, quod cupio me iam coniungere tecum,

3 **Briseis** to **Ἀχιλλεύς**

QUAM legis, a rapta Briseide littera venit,
Quascumque adspicies, lacrimae fecere lituras:
Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
Non, ego poscenti quod sum cito tradita regi,
Nam simul Eurybates me Talthybiusque vocarunt,
Alter in alterius iactantes lumina vultum
Differri potui: poenae mora grata fuisset.
At lacrimas sine fine dedi rupique capillos:
Saepe ego decepto volui custode reverti,
Si progressa forem, caperer ne, nocte, timebam,
Sed data sim, quia danda fui: tot noctibus absum
Ipse Menoetiades tum, cum tradebar, in aurem
Nec repetisse, parum! pugnas ne reddar, Achille:
Venerunt ad te Telamone et Amyntore nati,
Laertaque satus, per quos comitata redirem
Viginti fulvos operoso ex aere lebetas,
Addita sunt illis auri **bis** quinque talenta,
Quodque supervacuum est, forma praestante puellae
Cumque tot his (sed non opus est tibi coniuge) coniunx
◆ Si tibi ab Atride pretio redimenda fuissem,
Qua merui culpa fieri tibi vilis, Achille?
An miseros tristis fortuna tenaciter urget,
Diruta Marte tuo Lyrnesia moenia vidi,
Vidi consortes pariter generisque necisque
Vidi, quantus erat, fusum tellure cruenta
250 **3**.51 Tot tamen amissis te conpensavimus unum;

3 (2C) Est mihi marmorea sacratus in aede Sychaeus
Hinc ego me sensi noto quater ore citari; Ovid
Nulla mora_est, venio, venio tibi debita coniunx; Heroides
Da veniam culpae! decepit idoneus auctor:
Diva parens seniorque pater, pia sarcina nati,
Si fuit errandum, causas habet error honestas:
Durat in extremum vitaeque novissima nostrae
Occidit internas coniunx mactatus ad aras,
Exul agor cineresque viri patriamque relinquo
Adplicor his oris fratrique elapsa fretoque
Urbem constitui lateque patentia fixi
Bella tument: bellis peregrina et femina temptor,
Mille procis placui, qui me coiere querentes
Quid dubitas vinctam Gaetulo tradere Iarbae?
Est etiam frater, cuius manus inpia possit
Pone deos et quae tangendo sacra profanas!
Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
Forsitan et gravidam Dido, scelerate, relinquas,
Accedet fatis matris miserabilis infans,
Cumque parente sua frater morietur Iuli,
‘Sed iubet ire deus.’ vellem, vetuisset adire,
Hoc duce nempe deo ventis agitaris iniquis
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
Non patrium Simoenta petis, sed Thybridis undas:
Utque latet vitatque tuas abstrusa carinas,
Hos potius populos in dotem, ambage remissa, **L2[O]**
Ilion in Tyriam transfer felicius urbem 𝔸
Si tibi mens avida_est belli, si quaerit Iulus,
Quem superet, nequid desit, praebebimus hostem:
Tu modo, per matrem fraternaque tela, sagittas,
(Sic superent, quoscumque tua de gente reportas,
Ascaniusque suos feliciter inpleat annos,
Parce, precor, domui, quae se tibi tradit habendam!
Non ego sum Phthia magnisque oriunda Mycenis,
Si pudet uxoris, non nupta, sed hospita dicar:
Nota mihi freta sunt Afrum plangentia litus:
Cum dabit aura viam, praebebis carbasa ventis:
Tempus ut observem, manda mihi: serius ibis,
Et socii requiem poscunt, laniataque classis
Pro meritis et siqua tibi debebimus ultro,
Dum freta mitescunt et amor, dum tempore et usu
Si minus, est animus nobis effundere vitam:
Adspicias utinam, quae sit scribentis imago:
Perque genas lacrimae strictum labuntur in ensem,
Quam bene conveniunt fato tua munera nostro!
Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo:
Anna soror, soror Anna, meae male conscia culpae,
Nec consumpta rogis inscribar Elissa Sychaei,
‘Praebuit Aeneas et causam mortis et ensem; **7**.195

Cydippe to **Ἀκόντιος**

21 LITTERA pervenit tua, quo consuevit, Aconti, 100

Pertimui scriptumque tuum sine murmure legi,
Et, puto, captasses iterum, nisi, ut ipse fateris,
Nec lectura fui, sed, si tibi dura fuissem,
Omnia cum faciam, cum dem pia tura Dianae,
Utque cupis credi, memori te vindicat ira:
At melius virgo favisset virginis annis,
Languor enim causis non apparentibus haeret;
Quam tibi nunc gracilem vix haec rescribere quamque
Nunc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix
Ante fores sedet haec quid agamque rogantibus intus,
Mox, ubi, secreti longi causa optima, somnus
Iamque venire videt quos non admittere durum_est,
Sicut erant, properans verba inperfecta relinquo,
Inde meos digitos iterum repetita fatigat:
Quo peream si dignus eras, ut vera loquamur:
Ergo te propter totiens incerta salutis
Haec nobis formae te laudatore superbae
Si tibi deformis, quod mallem, visa fuissem,
Nunc laudata gemo, nunc me certamine vestro
Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum,
Ipsa velut navis iactor quam certus in altum
Cumque dies caris optata parentibus instat,
Ei mihi! coniugii tempus crudelis ad ipsum
Iam pudet, et timeo, quamvis mihi conscia non sim,
Accidere haec aliquis casu contendit, at alter
L2[I] Neve nihil credas in te quoque dicere famam,
𝔸 Causa latet, mala nostra patent: vos pace movetis
Dic age nunc, solitoque tibi ne decipe more:
Si laedis, quod amas, hostem sapienter amabis:
Aut tibi iam nulla_est speratae cura puellae,
Aut, dea si frustra pro me tibi saeva rogatur,
Elige, quid fingas: non vis placare Dianam:
Vel numquam mallem vel non mihi tempore in illo
Tunc mea difficili deducta est aequore navis,
Quo pede processi? quo me pede limine movi?
Bis tamen adverso redierunt carbasa vento:
Ille secundus erat, qui me referebat euntem
Atque utinam constans contra mea vela fuisset!
Mota loci fama properabam visere Delon
Quam saepe ut tardis feci convicia remis
Et iam transieram Myconon, iam Tenon et Andron,
Quam procul ut vidi, 'quid me fugis, insula,' dixi,
Institeram terrae, cum iam prope luce peracta
✦ Quos idem solitos postquam revocavit ad ortus,
Ipsa dedit gemmas digitis et crinibus aurum
Protinus egressae superis, quibus insula sacra_est,
Ovid Dumque parens aras votivo sanguine tingit
Heroides Sedula me nutrix altas quoque ducit in aedes,
Et modo porticibus spatior modo munera regum
150 **21**.99 Miror et innumeris structam de cornibus aram

4 (3C)

Et quae praeterea (neque enim meminive libetve,
Forsitan haec spectans a te spectabar, Aconti,
In templum redeo gradibus sublime Dianae:
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali:
Sustulit hoc nutrix mirataque 'perlege!' dixit:
Nomine coniugii dicto confusa pudore,
Luminaque in gremio veluti defixa tenebam,
Inprobe, quid gaudes, aut quae tibi gloria parta_est,
Non ego constiteram sumpta peltata securi,
Nullus Amazonio caelatus balteus auro,
Verba quid exultas tua si mihi verba dederunt,
Cydippen pomum, pomum Schoeneida cepit:
At fuerat melius, si te puer iste tenebat,
More bonis solito spem non corrumpere fraude:
Cur, me cum peteres, ea non profitenda putabas,
Cogere cur potius quam persuadere volebas,
Quid tibi nunc prodest iurandi formula iuris
Quae iurat, mens est: nil coniuravimus illa;
Consilium prudensque animi sententia iurat,
Si tibi coniugium volui promittere nostrum,
Sed si nil dedimus praeter sine pectore vocem,
Non ego iuravi; legi iurantia verba:
Decipe sic alias; succedat epistula pomo!
Fac iurent reges sua se tibi regna daturos,
Maior es hoc ipsa multum, mihi crede, Diana,
Cum tamen haec dixi, cum me tibi firma negavi, L2[I]
Confiteor, timeo saevae Latoidos iram 𝔸
Nam quare, quotiens socialia sacra parantur,
Ter mihi iam veniens positas Hymenaeus ad aras
Vixque manu pigra totiens infusa resumit
Saepe coronatis stillant unguenta capillis
Cum tetigit limen, lacrimas mortisque timorem
Proicit ipse suas de ducta fronte coronas
Et pudet in tristi laetum consurgere turba,
At mihi vae! miserae torrentur febribus artus
Nostraque plorantes video super ora parentes,
Parce laboranti, picta dea laeta pharetra,
Turpe tibi_est, illum causas depellere leti,
Numquid, in umbroso cum velles fonte lavari,
Praeteriine tuas de tot caelestibus aras,
Nil ego peccavi, nisi quod periuria legi
Tu quoque pro nobis, si non mentiris amorem,
Cur, quae succenset, quod adhuc tibi pacta puella
Omnia de viva tibi sunt speranda: quid aufert
Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
Adsidet ille quidem, quantum permittitur, ipse
Iam quoque nescio quid de te sensisse videtur: Ovid
Et minus audacter blanditur et oscula rara Heroides
Nec miror sensisse, notis cum prodar apertis:
Nec loquor, et tecto simulatur lumine somnus, **21**.199 200

Ovid Heroides

Dos tibi Lemnos erit, terra ingeniosa colenti;
Nunc etiam peperi; gratare ambobus, Iason!
Felix in numero quoque sum prolemque gemellam,
Si quaeris, cui sint similes, cognosceris illis:
Legatos quos paene dedi pro matre ferendos,
Medeam timui: plus est Medea noverca;
Spargere quae fratris potuit lacerata per agros
Hanc tamen o demens Colchisque ablate venenis,
Turpiter illa virum cognovit adultera virgo:
Prodidit illa patrem: rapui de clade Thoanta;
Quid refert, scelerata piam si vincet et ipso
Lemniadum facinus culpo, non miror, Iason:
Dic age, si ventis, ut oportuit, actus iniquis
Obviaque exissem fetu comitante gemello,
Quo vultu natos, quo me, scelerate, videres?
Ipse quidem per me tutus sospesque fuisses,
Paelicis ipsa meos inplessem sanguine vultus,
Medeae Medea forem! quodsi quid ab alto
Quod gemit Hypsipyle, lecti quoque subnuba nostri
Utque ego destituor coniunx materque duorum,
Nec male parta diu teneat peiusque relinquat:
L1[O] Quam fratri germana fuit miseroque parenti
𝔹 Cum mare, cum terras consumpserit, aera temptet;
6.163 Haec ego, coniugio fraudata Thoantias oro.

4 Phaedra to Ἱππόλυτος

QUAM nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem
Perlege, quodcumque_est! quid epistula lecta nocebit?
His arcana notis terra pelagoque feruntur;
Ter tecum conata loqui ter inutilis haesit
Qua licet et sequitur pudor, est miscendus amori;
Quidquid Amor iussit, non est contemnere tutum:
Ille mihi primo dubitanti scribere dixit:
Adsit et, ut nostras avido fovet igne medullas,
Non ego nequitia socialia foedera rumpam:
Venit amor gravius, quo serius: urimur intus;
Scilicet ut teneros laedunt iuga prima iuvencos,
Sic male vixque subit primos rude pectus amores,
Ars fit, ubi a teneris crimen condiscitur annis;
Tu nova servatae capies libamina famae,
Est aliquid, plenis pomaria carpere ramis,
Si tamen ille prior, quo me sine crimine gessi,
At bene successit, digno quod adurimur igni:
Si mihi concedat Iuno fratremque virumque,
Iam quoque, vix credes, ignotas mittor in artes:
◆ Iam mihi prima dea_est arcu praesignis adunco
In nemus ire libet pressisque in retia cervis
Aut tremulum excusso iaculum vibrare lacerto,
Saepe iuvat versare leves in pulvere currus
Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleides actae,
Aut quas semideae Dryades Faunique bicornes
4.51 Namque mihi referunt, cum se furor ille remisit,

5 (4C)

Expectem, qui me numquam visurus abisti?
Et tamen expecto, redeas modo serus amanti,
Quid precor infelix? te iam tenet altera coniunx
Iamque tibi excidimus: nullam, puto, Phyllida nosti;
Quae tibi, Demophoon, longis erroribus acto
Cuius opes auxere meae, cui dives egenti
Quae tibi subieci latissima regna Lycurgi,
Qua patet umbrosum Rhodope glacialis ad Haemum,
Cui mea virginitas avibus libata sinistris
Pronuba Tisiphone thalamis ululavit in illis,
Adfuit Allecto brevibus torquata colubris, @
Maesta tamen scopulos fruticosaque litora calco
Sive die laxatur humus, seu frigida lucent
Et quaecumque procul venientia lintea vidi,
In freta procurro, vix me retinentibus undis,
Quo magis accedunt, minus et minus utilis adsto:
Est sinus, adductos modice falcatus in arcus;
Hinc mihi suppositas inmittere corpus in undas
Ad tua me fluctus proiectam litora portent,
Duritia ferrum ut superes adamantaque teque,
Saepe venenorum sitis est mihi; saepe cruenta
Colla quoque, infidis quia se nectenda lacertis
Stat nece matura tenerum pensare pudorem; L1[O]
Inscribere meo causa invidiosa sepulcro; 𝔹
'Phyllida Demophoon leto dedit hospes amantem: 2.147

9 Deianira to Ἡρακλῆς

MITTOR ad Alciden a coniuge conscia mentis
Gratulor Oechaliam titulis accedere nostris,
Fama Pelasgiadas subito pervenit in urbes
Quem numquam Iuno seriesque inmensa laborum
Hoc velit Eurystheus, velit hoc germana Tonantis,
At non ille, brevis cui nox (sic creditur) una
Plus tibi quam Iuno, nocuit Venus: illa premendo
Respice vindicibus pacatum viribus orbem,
Se tibi pax terrae, tibi se tuta aequora debent,
Quod te laturum_est, **caelum** prius ipse tulisti:
Quid nisi notitia_est misero quaesita pudori,
Tene ferunt geminos pressisse tenaciter angues,
Coepisti melius, quam desinis; ultima primis
Quem non mille ferae, quem non Stheneleius hostis,
At bene nupta feror, quia nominer Herculis uxor,
Quam male inaequales veniunt ad aratra iuvenci,
Non honor est sed onus species laesura ferentis:
Vir mihi semper abest, et coniuge notior hospes,
Ipsa domo vidua votis operata **pud**icis
Inter serpentes aprosque avidosque leones
Me pecudum fibrae simulacraque inania somni
Aucupor infelix incertae murmura famae,
Mater abest queriturque deo placuisse potenti,
Arbiter Eurystheus astu Iunonis iniquae
Haec mihi ferre parum! peregrinos addis amores, 9.47

Non ego Partheniis temeratam vallibus Augen,
Non tibi crimen erunt, Teuthrantia turba, sorores,
Una, recens crimen, referetur adultera nobis,
55 Maeandros, terris totiens **errat**or in isdem,
Vidit in Herculeo suspensa monilia collo
Non puduit fortis auro cohibere lacertos,
Nempe sub his animam pestis Nemeaea lacertis
Ausus es hirsutos mitra redimire capillos!
65 Nec te Maeonia lascivae more puellae
Non tibi succurrit crudi Diomedis imago,
Si te vidisset cultu Busiris in isto,
Detrahat Antaeus duro redimicula collo,
Inter Ioniacas calathum tenuisse puellas
75 Non fugis, Alcide, victricem mille laborum
Crassaque robusto deducis pollice fila
79 A! quotiens, digitis dum torques stamina duris,
85 Scilicet inmanes elisis faucibus hydros
Ut Phegeus aper cupressifero Erymantho
Non tibi Threiciis adfixa penatibus ora,
Prodigiumque triplex, armenti dives Hiberi
Inque canes totidem trunco digestus ab uno
95 Quaeque redundabat fecundo vulnere serpens
Quique **inter laevum**que latus laevumque lacertum
Et male confisum pedibus formaque bimembri
Haec tu Sidonio potes insignitus amictu
L1[I] Se quoque nympha tuis ornavit Iardanis armis
𝔹 I nunc, tolle animos et fortia gesta recense:
Qua tanto minor es, quanto te, maxime rerum,
Illi procedit rerum mensura tuarum:
O pudor! hirsuti costis exuta leonis
Falleris et nescis: non sunt spolia illa leonis,
115 Femina tela tulit Lernaeis atra venenis
Instruxitque manum clava domitrice ferarum
Haec tamen audieram; licuit non credere famae,
Ante meos oculos adducitur advena paelex,
Non sinis averti: mediam captiva per urbem
125 Nec venit incultis captarum more capillis,
Ingreditur late lato spectabilis auro,
Dat vultum populo sublimis ut Hercule victo:
Forsitan et pulsa Aetolide Deianira
Eurytidosque Ioles atque Aonii Alcidae
135 Mens fugit admonitu, frigusque perambulat artus,
Me quoque cum multis, sed me sine crimine amasti;
◆ Cornua flens legit ripis Achelous in udis
Semivir occubuit † in lotifero veneno
Sed quid ego haec refero? scribenti nuntia venit
Ovid Ei mihi! quid feci? quo me furor egit amantem?
Heroides An tuus in media coniunx lacerabitur Oeta,
Ecquid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
9.151 Tu quoque cognosces in me, Meleagre, sororem!

6 (5C) Quid queror officium lenti cessasse mariti?
Barbara narratur venisse venefica tecum,
Credula res amor est: utinam temeraria dicar
Nuper ab Haemoniis hospes mihi Thessalus oris
'Aesonides,' dixi, 'quid agit meus?' ille pudore 25
Protinus exilui tunicisque a pectore ruptis
'Vivit,' ait; timidumque mihi iurare coegi:
Utque animus rediit, tua facta requirere coepi.
Vipereos dentes in humum pro semine iactos,
Terrigenas populos civili Marte peremptos 35
Devictus serpens. iterum, si vivat Iason,
Singula dum narrat, studio cursuque loquendi
Heu! ubi pacta fides? ubi conubialia iura
Non ego sum furto tibi cognita; pronuba Iuno
At mihi nec Iuno, nec Hymen, sed tristis Erinys 45
Quid mihi cum Minyis, quid cum Tritonide pinu?
Non erat hic aries villo spectabilis aureo,
Certa fui primo (sed me mala fata trahebant)
Lemniadesque viros, nimium quoque, vincere norunt:
Urbe virum iuvi: tectoque animoque recepi! 55
Tertia messis erat, cum tu dare vela coactus
'Abstrahor, Hypsipyle, sed dent modo fata recursus!
Quod tamen e nobis gravida celatur in alvo,
Hactenus, et lacrimis in falsa cadentibus ora
Ultimus e sociis sacram conscendis in Argon. 65
Caerula propulsae subducitur unda carinae: **L1[I]**
In latus omne patens turris circumspicit undas; 𝔹
Per lacrimas specto, cupidaeque faventia menti
Adde preces castas inmixtaque vota timori,
Vota ego persolvam? votis Medea fruetur! 75
Dona feram templis, vivum quod Iasona perdo?
Non equidem secura fui semperque verebar,
Argolidas timui: nocuit mihi barbara paelex!
Nec facie meritisque placet, sed carmina novit
Illa reluctantem cursu deducere Lunam 85
Illa refrenat aquas obliquaque flumina sistit;
Per tumulos errat passis discincta capillis
Devovet absentis simulacraque cerea figit, @
Et quae nescierim melius: male quaeritur herbis,
Hanc potes amplecti thalamoque relictus in uno 95
Scilicet ut tauros, ita te iuga ferre coegit
Adde, quod adscribi factis procerumque tuisque
Atque aliquis Peliae de partibus acta venenis
'Non haec Aesonides, sed Phasias Aetine
Non probat Alcimede mater tua (consule matrem), 105
Illa sibi a Tanai Scythiaeque paludibus udae
Mobilis Aesonide vernaque incertior aura, **Ovid**
Vir meus hinc ieras, cur non meus inde redisti: **Heroides**
Si te nobilitas generosaque nomina tangunt,
Bacchus avus: Bacchi coniunx redimita corona **6**.115

Ovid Heroides

Ut culpent alii, tibi me laudare necesse_est,
Ausus es (o! iusto desunt sua verba dolori!),
Iussa domo cessi natis comitata duobus
Ut subito nostras Hymen cantatus ad aures
Tibiaque effundit socialia carmina vobis,
Pertimui, nec adhuc tantum scelus esse putabam:
Turba ruunt et ‘Hymen,’ clamant, ‘Hymenaee’ frequenter:
Diversi flebant servi lacrimasque tegebant;
Me quoque, quidquid erat, potius nescire iuvabat,
Cum minor e pueris iussus studioque videndi
Hinc mihi ‘mater, adi! pompam pater’ inquit, ‘Iason
Protinus abscissa planxi mea pectora veste,
Ire animus mediae suadebat in agmina turbae
Vix me continui, quin sic laniata capillos
Laese pater, gaude; Colchi gaudete relicti;
Deseror amissis regno patriaque domoque
Serpentis igitur potui taurosque furentes,
Quaeque feros pepuli doctis medicatibus ignes,
Ipsi me cantus herbaeque artesque relinquunt:
Non mihi grata dies; noctes vigilantur amarae,
Quae me non possum, potui sopire draconem:
Quos ego servavi, paelex amplectitur artus
Forsitan et, stultae dum te iactare maritae
In faciem moresque meos nova crimina fingas,
Rideat et Tyrio iaceat sublimis in ostro:
L2[O] Dum ferrum flammaeque aderunt sucusque veneni,
𝔹 Quodsi forte preces praecordia ferrea tangunt,
Tam tibi sum supplex, quam tu mihi saepe fuisti,
Si tibi sum vilis, communis respice natos:
Et nimium similes tibi sunt, et imagine tangor,
Per superos oro, per avitae lumina flammae,
Redde torum, pro quo tot res insana reliqui!
Non ego te inploro contra taurosque virosque,
Te peto, quem merui, quem nobis ipse dedisti,
Dos ubi sit, quaeris? campo numeravimus illo,
Aureus ille aries villo spectabilis alto
Dos mea tu sospes, dos est mea Graia iuventus:
Quod vivis, quod habes nuptam socerumque potentis,
Quos equidem actutum — sed quid praedicere poenam
Quo feret ira, sequar! facti fortasse pigebit:
12.211 Viderit ista deus, qui nunc mea pectora versat!

6

Ὑψιπύλη to Ἰήσων ✦

LEMNIAS Hypsipyle, Bacchi genus, Aesone nato
Litora Thessaliae reduci tetigisse carina
Gratulor incolumi, quantum sinis; hoc tamen ipsa
Nam ne pacta tibi praeter mea regna redires,
Quamlibet adverso signatur epistula vento:
Cur mihi fama prior de te quam littera venit:
Seminibus iactis segetes adolesse virorum
Pervigilem spolium pecudis servasse draconem,
6.15 Haec ego si possem timide credentibus ‘ista

Ovid Heroides

Heu devota domus! solio sedet Agrios alto,
Exulat ignotis Tydeus germanus in oris,
Exegit ferrum sua per praecordia mater.
Deprecor hoc unum per iura sacerrima lecti,
Nessus, ut est avidum percussus harundine pectus,
Inlita Nesseo misi tibi texta veneno.
Iamque vale, seniorque pater germanaque Gorge,
Et tu lux oculis hodierna novissima nostris, **9**.167

10

Ariadne to Θησεύς

ILLA relicta feris etiamnunc, inprobe Theseu,
Mitius inveni quam te genus omne ferarum:
Quae legis, ex illo, Theseu, tibi litore mitto,
In quo me somnusque meus male prodidit et tu
Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina
Incertum vigilans ac somno languida movi
Nullus erat! referoque manus iterumque retempto
Excussere metus somnum; conterrita surgo,
Protinus adductis sonuerunt pectora palmis,
Luna fuit; specto, siquid nisi litora cernam;
Nunc huc, nunc illuc, et utroque sine ordine, curro; @
Interea toto clamavi in litore ‘Theseu’:
Et quotiens ego te, totiens locus ipse vocabat:
Mons fuit: apparent frutices in vertice rari;
Adscendo (vires animus dabat) atque ita late
Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus usa)
Aut vidi aut tamquam quae me vidisse putarem —
Nec languere diu patitur dolor; excitor illo, L2[O]
‘Quo fugis?’ exclamo; ‘scelerate revertere Theseu, 𝔹
Haec ego; quod voci deerat, plangore replebam:
Si non audires, ut saltem cernere posses,
Candidaque inposui longae velamina virgae,
Iamque oculis ereptus eras: tum denique flevi;
Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent,
Aut ego diffusis erravi sola capillis,
Aut mare prospiciens in saxo frigida sedi,
Saepe torum repeto, qui nos acceperat ambos,
Et tua, quae possum pro te, vestigia tango
Incumbo, lacrimisque toro manante profusis
Venimus huc ambo: cur non discedimus ambo?
Quid faciam? quo sola ferar? vacat insula cultu:
Omne latus terrae cingit mare; navita nusquam,
Finge dari comitesque mihi ventosque ratemque:
Ut rate felici pacata per aequora labar,
Non ego te, Crete **centum** digesta per urbes,
A! pater et tellus iusto regnata parenti
Cum tibi, ne victor tecto morerere recurvo,
Cum mihi dicebas ‘per ego ipsa pericula iuro,
Vivimus, et non sum, Theseu, tua, si modo vivit
Me quoque, qua fratrem, mactasses, inprobe, clava,
Nunc ego non tantum, quae sum passura, recordor,
Occurrunt animo pereundi mille figurae, **10**.81

@ Iam iam venturos aut hac aut suspicor illac,
Quis scit an et fulvos tellus alat ista leones;
Et freta dicuntur magnas expellere phocas!
Tantum ne religer dura captiva catena,
Cui pater est Minos, cui mater filia Phoebi,
Si mare, si terras porrectaque litora vidi,
Caelum restabat: timeo simulacra deorum!
Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis:
Viveret Androgeos utinam! nec facta luisses
Nec tua mactasset nodoso stipite, Theseu,
Nec tibi, quae reditus monstrarent, fila dedissem,
Non equidem miror, si stat victoria tecum,
Non poterant figi praecordia ferrea cornu;
Illic tu silices, illic adamanta tulisti,
Crudeles somni, quid me tenuistis inertem?
Vos quoque crudeles, venti, nimiumque parati
Dextera crudelis, quae me fratremque necavit,
In me iurarunt somnus ventusque fidesque:
Ergo ego nec lacrimas matris moritura videbo,
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,
Ossa superstabunt volucres inhumata marinae?
Ibis Cecropios portus patriaque receptus,
Et bene narraris letum taurique virique
Me quoque narrato sola tellure relictam!
Nec pater est Aegeus, nec tu Pittheidos Aethrae
L2[I] Di facerent, ut me summa de puppe videres!
𝔹 Nunc quoque non oculis, sed, qua potes, adspice mente
Adspice demissos lugentis more capillos
Corpus, ut inpulsae segetes aquilonibus, horret,
Non te per meritum, quoniam male cessit, adoro:
Sed ne poena quidem! si non ego causa salutis,
Has tibi plangendo lugubria pectora lassas
Hos tibi, qui superant, ostendo maesta capillos!
10.149 Flecte ratem, Theseu, versoque relabere vento!

12 Μήδεια to Ιήσων

EXUL, inops, contempta novo Medea marito
At tibi Colchorum, memini, regina vacavi,
Tunc quae dispensant mortalia fata, sorores
Tum potui Medea mori bene! quidquid ab illo
Ei mihi! cur umquam iuvenalibus acta lacertis
Cur umquam Colchi Magnetida vidimus Argo,
Cur mihi plus aequo flavi placuere capilli
Aut, semel in nostras quoniam nova puppis harenas
Isset anhelatos non praemedicatus in ignes
✦ Semina iecisset, totidemque et semina et hostes,
Quantum perfidiae tecum, scelerate, perisset,
Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas:
Ovid Iussus inexpertam Colchos advertere puppim
Heroides Hoc illic Medea fui, nova nupta quod hic est;
Hic Ephyren bimarem, Scythia tenus ille nivosa
12.29 Accipis hospitio iuvenes Aeeta Pelasgos,
Tunc ego te vidi, tunc coepi scire, quid esses;
Et vidi et perii! nec notis ignibus arsi,
Et formosus eras, et me mea fata trahebant:
Perfide, sensisti. quis enim bene celat amorem?
Dicitur interea tibi lex, ut dura ferorum
Martis erant tauri plus quam per cornua saevi,
Aere pedes solidi praetentaque naribus aera,
Semina praeterea populos genitura iuberis
Qui peterent natis secum tua corpora telis:
Lumina custodis succumbere nescia somno
Dixerat Aeetes: maesti consurgitis omnes,
Quam tibi tunc longe regnum dotale Creusae
Tristis abis; oculis abeuntem prosequor udis,
Ut positum tetigi thalamo male saucia lectum,
Ante oculos taurique meos segetesque nefandae,
Hinc amor, hinc timor est; ipsum timor auget amorem.
Disiectamque comas adversaque in ora iacentem
Orat opem Minyis (alter petit, alter habebit):
Est nemus et piceis et frondibus ilicis atrum,
Sunt in eo (fuerant certe) delubra Dianae,
(Noscis? an exciderunt mecum loca?) venimus illuc;
Ius tibi et arbitrium nostrae fortuna salutis
Perdere posse sat est, siquem iuvet ipsa potestas:
Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen,
Per triplicis vultus arcanaque sacra Dianae
O virgo, miserere mei, miserere meorum; **L2[I]**
Quodsi forte virum non dedignare Pelasgum, 𝔹
Spiritus ante meus tenues vanescet in auras,
Conscia sit Iuno sacris praefecta maritis
Haec animum (et quota pars haec sunt?) movere puellae
Vidi etiam lacrimas (a! pars est fraudis in illis):
Iungis aenipedes inadusto corpore tauros
Arva venenatis pro semine dentibus inples:
Ipsa ego, quae dederam medicamina, pallida sedi,
Donec terrigenae, facinus mirabile, fratres
Insopor ecce vigil squamis crepitantibus horrens
Dotis opes ubi erant? ubi erat tibi regia coniunx,
Illa ego, quae tibi sum nunc denique barbara facta,
Flammea subduxi medicato lumina somno,
Proditus est genitor, regnum patriamque reliqui:
Virginitas facta est peregrini praeda latronis,
At non te fugiens sine me, germane, reliqui:
Quod facere ausa mea_est, non audet scribere dextra;
Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem?)
Numen ubi est? ubi di? meritas subeamus in alto,
Conpressos utinam Symplegades elisissent,
Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos **Ovid**
Quaeque vomit totidem fluctus totidemque resorbet, **Heroides**
Sospes ad Haemonias victorque reverteris urbes;
Quid referam Peliae natas pietate nocentes **12**.129

Ovid Heroides

Sed neque Laertes, ut qui sit inutilis armis,
Telemacho veniet, vivat modo, fortior aetas:
Nec mihi sunt vires inimicos pellere tectis:
Est tibi sitque, precor, natus, qui mollibus annis
Respice Laerten; ut tu sua lumina condas,
1.115 Certe ego, quae fueram te discedente puella,

8 **Hermione to Ὀρέστης**

ADLOQUOR Hermione nuper fratremque virumque.
Pyrrhus Achillides, animosus imagine patris,
Quod potui, renui, ne non invita tenerer;
Quid facis, Aeacide? non sum sine vindice;' dixi
Surdior ille freto clamantem nomen Orestis
Quid gravius capta Lacedaemone serva tulissem,
Parcius Andromachen vexavit Achaia victrix,
At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
An siquis rapiat stabulis armenta reclusis,
Sit socer exemplo, nuptae repetitor ademptae,
Si socer ignavus vidua stertisset in aula,
@ Nec tu mille rates sinuosaque vela pararis
Sic quoque eram repetenda tamen, nec turpe marito,
Quid, quod avus nobis idem Pelopeius Atreus,
Vir, precor, uxori, frater succurre sorori!
Me tibi Tyndareus, vita gravis auctor et annis,
At pater Aeacidae promiserat inscius acti:
Cum tibi nubebam, nulli mea taeda nocebat;
Et pater ignoscet nostro Menelaus amori:
L1[O] Quem sibi permisit, genero concedet amorem;
ℂ Tu mihi, quod matri pater est; quas egerat olim
Ille licet patriis sine fine superbiat actis:
Tantalides omnis ipsumque regebat Achillem;
Tu quoque per proavum Pelopem Pelopisque parentem;
Nec virtute cares! arma invidiosa tulisti:
Materia vellem fortis meliore fuisses:
Hanc tamen inplesti, iuguloque Aegisthus aperto
Increpat Aeacides laudemque in crimina vertit,
Rumpor, et ora mihi pariter cum mente tumescunt,
Hermione coram quisquamne obiecit Oresti?
Flere licet certe: flendo defundimus iram,
Has solas habeo semper semperque profundo:
Num generis fato, quod nostros errat in annos,
Non ego fluminei referam mendacia cygni
Qua duo porrectus longe freta distinet Isthmos,
? Castori Amyclaeo et Amyclaeo Polluci
Taenaris Idaeo trans aequor ab hospite rapta
◆ Vix equidem memini, memini tamen: omnia luctus,
Flebat avus Phoebeque soror fratresque gemelli,
Ipsa ego, non longos etiamtunc scissa capillos,
Nam coniunx aberat! — ne non Pelopeia credar,
Pelides utinam vitasset Apollinis arcus!
Nec quondam placuit nec nunc placuisset Achilli
8.87 Quae mea caelestis iniuria fecit iniquos,

9 (8C)

Forsitan hunc generis fato reddamus amorem,
Iuppiter Europen (prima_est ea gentis origo)
Pasiphae mater, decepto subdita tauro,
Perfidus Aegides, ducentia fila secutus,
En, ego nunc, ne forte parum Minoia credar,
Hoc quoque fatale_est: placuit domus una duabus;
Thesides Theseusque duas rapuere sorores:
Tempore quo nobis inita_est Cerealis Eleusin,
Tunc mihi praecipue, nec non tamen ante, placebas
Candida vestis erat, praecincti flore capilli,
Quemque vocant aliae vultum rigidumque trucemque,
Sint procul a nobis iuvenes ut femina compti! —
Te tuus iste rigor positique **sine** arte **capilli**
Sive ferocis equi luctantia colla recurvas,
Seu lentum valido torques hastile lacerto,
Sive tenes lato venabula cornea ferro —
Tu modo duritiam silvis depone iugosis!
Quid iuvat incinctae studia exercere **Dianae** @
Quod caret alterna requie, durabile non est:
Arcus, (et arma tuae tibi sunt imitanda Dianae)
Clarus erat silvis Cephalus, multaeque per herbas
Nec tamen Aurorae male se praebebat amandum:
Saepe sub ilicibus Venerem Cinyraque creatum @
Arsit et Oenides in Maenalia Atalanta:
Nos quoque quam primum turba numeremur in ista!
Ipsa comes veniam, nec me latebrosa movebunt L1[O]
Aequora bina suis obpugnant fluctibus Isthmon, ℂ
Hic tecum Troezena colam, Pittheia regna;
Tempore abest aberitque diu Neptunius heros:
Praeposuit Theseus, nisi si manifesta negamus,
Sola nec haec ad nos iniuria venit ab illo;
Ossa mei fratris clava perfracta trinodi @
Prima securigeras inter virtute puellas
Si quaeras, ubi sit, Theseus latus ense peregit:
At ne nupta quidem taedaque accepta iugali;
Addidit et fratres ex me tibi, quos tamen omnis
O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
I nunc, sic meriti lectum reverere parentis,
Nec, quia privigno videar coitura noverca,
Ista vetus pietas, aevo moritura futuro,
Iuppiter esse pium statuit, quodcumque iuvaret,
Illa coit firma generis iunctura catena,
Nec labor est celare: licet; pete munus! ab illa
Viderit amplexos aliquis, laudabimur ambo:
Non tibi per tenebras duri reseranda mariti
Ut tenuit domus una duos, domus una tenebit; @
Tutus eris mecum laudemque merebere culpa,
Tolle moras tantum properataque foedera iunge:
Non ego dedignor supplex humilisque precari.
Et pugnare diu nec me submittere culpae 4.151

Victa precor genibusque tuis regalia tendo
Depuduit, profugusque pudor sua signa relinquit.
Quod mihi sit genitor, qui possidet aequora, Minos,
Quod sit avus radiis frontem vallatus acutis,
Nobilitas sub amore iacet: miserere priorum
Est mihi dotalis tellus Iovis insula, Crete:
Flecte, ferox, animos! potuit corrumpere taurum
Per Venerem, parcas, oro, quae plurima mecum_est!
Sic tibi secretis agilis dea saltibus adsit,
Sic faveant Satyri montanaque numina Panes,
Sic tibi dent Nymphae, quamvis odisse puellas
4.175 Addimus his precibus lacrimas quoque: verba precantis

19 **Hero** to ***Λέανδρος***

QUAM mihi misisti verbis, Leandre, salutem
Longa mora_est nobis omnis, quae gaudia differt;
Urimur igne pari, sed sum tibi viribus inpar:
Ut corpus, teneris ita mens infirma puellis:
Vos modo venando, modo rus geniale colendo
Aut fora vos retinent aut unctae dona palaestrae,
Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo;
His mihi summotae, vel si minus acriter urar,
Quod superest facio, teque, o mea sola voluptas,
Aut ego cum cana de te nutrice susurro,
Aut mare prospiciens odioso concita vento
Aut, ubi saevitiae paulum gravis unda remisit,
Dumque queror lacrimae per amantia lumina manant,
L1[I] Saepe tui specto si sint in litore passus,
ℂ Utque rogem de te et scribam tibi, siquis Abydo
Quid referam, quotiens dem vestibus oscula, quas tu
Sic ubi lux acta est et noctis amicior hora
Protinus in summo vigilantia lumina tecto
Tortaque versato du**cent**es stamina fuso
Quid loquar interea tam longo tempore, quaeris:
'Iamne putas exisse domo mea gaudia, nutrix,
Iamne suas umeris illum deponere vestes,
Adnuit illa fere, non nostra quod oscula curet,
Postque morae minimum 'iam certe navigat,' inquam,
Paucaque cum tacta perfeci stamina terra,
Et modo prospicimus, timida modo voce precamur,
Auribus incertas voces captamus, et omnem
Sic ubi deceptae pars est mihi maxima noctis
Forsitan invitus, mecum tamen, inprobe, dormis,
Nam modo te videor prope iam spectare natantem,
Nunc dare, quae soleo, madidis velamina membris,
✦ Multaque praeterea linguae reticenda modestae,
Me miseram! brevis est haec et non vera voluptas;
Firmius, o! cupidi tandem coeamus amantes,
Ovid Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
Heroides Est mare, confiteor, non nunc tractabile nanti;
Cur ea praeterita_est? cur non ventura timebas?
850 **9**.75 Protinus ut similis detur tibi copia cursus,

10 (9C)

O utinam tum, cum Lacedaemona classe petebat,
Non ego deserto iacuissem frigida lecto,
Nec mihi quaerenti spatiosam fallere noctem
Quando ego non timui graviora pericula veris?
In te fingebam violentos Troas ituros;
Sive quis Antilochum narrabat ab hoste revictum,
Sive Menoetiaden falsis cecidisse sub armis,
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat hastam:
Denique, quisquis erat castris iugulatus Achivis,
Sed bene consuluit casto deus aequus amori:
Argolici rediere duces, altaria fumant;
Grata ferunt nymphae pro salvis dona maritis,
Mirantur iustique senes trepidaeque puellae,
Atque aliquis posita monstrat fera proelia mensa
'Hac ibat Simois; haec est Sigeia tellus,
Illic Aeacides, illic tendebat Ulixes,
Omnia namque tuo senior te quaerere misso
Rettulit et ferro Rhesumque Dolonaque caesos,
Ausus es, o nimium nimiumque oblite tuorum,
Totque simul mactare viros, adiutus ab uno!
Usque metu micuere sinus, dum victor amicum
Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis
Si maneo, qualis Troia durante manebam,
Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant,
Iam seges est, ubi Troia fuit, resecandaque falce
Semisepulta virum curvis feriuntur aratris **L1[I]**
Victor abes, nec scire mihi, quae causa morandi, ℂ
Quisquis ad haec vertit peregrinam litora puppim,
Quamque tibi reddat, si te modo viderit usquam,
Nos Pylon, antiqui Neleia Nestoris arva,
Misimus et Sparten; Sparte quoque nescia veri.
Utilius starent etiamnunc moenia Phoebi:
Scirem ubi pugnares, et tantum bella timerem,
Quid timeam, ignoro; timeo tamen omnia demens,
Quaecumque aequor habet, quaecumque pericula tellus,
Haec ego dum stulte metuo, quae vestra libido_est,
Forsitan et narres, quam sit tibi rustica coniunx,
Fallar, et hoc crimen tenues vanescat in auras,
Me pater Icarius viduo discedere lecto
Increpet usque licet! tua sum, tua dicar oportet:
Ille tamen pietate mea precibusque pudicis
Dulichii Samiique et, quos tulit alta Zacynthos,
Inque tua regnant nullis prohibentibus aula;
Quid tibi Pisandrum Polybumque Medontaque dirum
Atque alios referam, quos omnis turpiter absens
Irus egens pecorisque Melanthius actor edendi
Tres sumus inbelles numero, sine viribus uxor **Ovid**
Ille per insidias paene est mihi nuper ademptus, **Heroides**
Di, precor, hoc iubeant, ut euntibus ordine fatis
Hinc faciunt custosque boum longaevaque nutrix, **1**.103 **1100**

@ Prima malum nutrix animo praesensit anili;
Ovid Erubui, gremioque pudor deiecit ocellos:
Heroides Iamque tumescebant vitiati pondera ventris,
Quas mihi non herbas, quae non medicamina nutrix
Ut penitus nostris (hoc te celavimus unum)
A! nimium vivax admotis restitit infans
Iam noviens erat orta soror pulcherrima Phoebi,
Nescia, quae faceret subitos mihi causa dolores,
Nec tenui vocem; 'quid,' ait, 'tua crimina prodis?'
Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit,
Contineo gemitus elapsaque verba reprendo
Mors erat ante oculos, et opem Lucina negabat,
Cum super incumbens scissa tunicaque comaque
Et mihi 'vive, soror, soror o carissima,' aisti
Spes bona det vires: fratri germano nupta futura es;
Mortua, crede mihi, tamen ad tua verba revixi:
Quid tibi grataris? media sedet Aeolus aula:
Frondibus infantem ramisque albentis olivae
Fictaque sacra facit dicitque precantia verba:
Iam prope limen erat: patrias vagitus ad auris
Eripit infantem mentitaque sacra revelat
Ut mare fit tremulum, tenui cum stringitur aura,
Sic mea vibrari pallentia membra videres:
Inruit et nostrum vulgat clamore pudorem
Ipsa nihil praeter lacrimas pudibunda profudi:
L2[O] Iamque dari parvum canibusque avibusque nepotem
ℂ Vagitus dedit ille miser (sensisse putares)
Quid mihi tunc animi credis, germane, fuisse
Cum mea me coram silvas inimicus in altas
Exierat thalamo; tunc demum pectora plangi
Interea patrius vultu maerente satelles
'Aeolus hunc ensem mittit tibi' (tradidit ensem)
Scimus, et utemur violento fortiter ense:
His mea muneribus, genitor, conubia donas?
Tolle procul, decepte, faces, Hymenaee, maritas
Ferte faces in me, quas fertis, Erinyes atrae,
Nubite felices Parca meliore sorores,
Quid puer admisit tam paucis editus horis?
Si potuit meruisse necem, meruisse putetur:
Nate, dolor matris, rabidarum praeda ferarum,
Nate, parum fausti miserabile pignus amoris:
Non mihi te licuit lacrimis perfundere iustis,
Non super incubui, non oscula frigida carpsi:
✦ Ipsa quoque infantis cum vulnere prosequar umbras
Tu tamen, o frustra miserae sperate sorori,
11.123 Et refer ad matrem socioque inpone sepulcro,
Pen. to Vive memor nostri, lacrimasque in vulnera funde,
Ὀδυσσεύς Tu, rogo, dilectae nimium mandata sororis
1050 **1** HANC tua Penelope lento tibi mittit, Ulixe:
1.3 Troia iacet certe **Danais** invisa puellis:

11 (10C) At cito mutata est pacati forma profundi;
Hic, puto, deprensus nil, quod querereris, haberes, **Ovid**
Certe ego tum ventos audirem laeta sonantis, **Heroides**
Quid tamen evenit, cur sis metuentior undae
Nam memini, cum te saevum veniente minaxque
Cum tibi clamabam: 'sic tu temerarius esto,
Unde novus timor hic, quoque illa audacia fugit?
Sis tamen hoc potius, quam quod prius esse solebas,
Dummodo sis idem, dum sic, ut scribis, amemur,
Non ego tam ventos timeo mea vota morantes,
Ne non sim tanti, superentque pericula causam,
Interdum metuo, patria ne laedar et inpar
Ferre tamen possum patientius omnia, quam si
In tua si veniunt alieni colla lacerti,
A! potius peream, quam crimine vulnerer isto,
Nec, quia venturi dederis mihi signa doloris,
Omnia sed vereor! quis enim securus amavit?
Felices illas, sua quas praesentia nosse
Nos tam vana movet, quam facta iniuria fallit,
O! utinam venias, aut ut ventusve paterve
Quodsi quam sciero, moriar, mihi crede, dolendo:
Sed neque peccabis, frustraque ego terreor istis,
Me miseram! quanto planguntur litora fluctu,
Forsitan ad pontum mater pia venerit Helles,
An mare ab inviso privignae nomine dictum
Non favet, ut nunc est, teneris locus iste puellis: **L2[O]**
At tibi flammarum memori, Neptune, tuarum ℂ
Si neque Amymone nec, laudatissima forma,
Lucidaque Alcyone Calyceque Hecataeone nata,
Flavaque Laudice caeloque recepta Celaeno,
Has certe pluresque canunt, Neptune, poetae
Cur igitur, totiens vires expertus amoris,
Parce, ferox, latoque mari tua proelia misce!
Te decet aut magnas magnum iactare carinas
Turpe deo pelagi iuvenem terrere natantem,
Nobilis ille quidem‿est et clarus origine, sed non
Da veniam servaque duos! natat ille, sed isdem
Sternuit en lumen, (posito nam scribimus illo)
Ecce, merum nutrix faustos instillat in ignes,
Effice nos plures, evicta per aequora lapsus,
In tua castra redi, socii desertor amoris!
Quod timeas, non est: auso Venus ipsa favebit,
Ire libet medias ipsi mihi saepe per undas,
Nam cur hac vectis Phrixo Phrixique sorore
Forsitan ad reditum metuas ne tempora desint,
At nos diversi **medium** coeamus **in aeq**uor @
Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes!
Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
Nunc, male res iunctae, calor et reverentia, pugnant:
Ut semel intravit Colchos Pagasaeus Iason, **9**.175 **900**

Ut semel Idaeus Lacedaemona venit adulter,
Tu quam saepe petis, quod amas, tam saepe relinquis,
Sic tamen, o iuvenis tumidarum victor aquarum,
Arte laboratae merguntur ab aequore naves:
Quod cupis, hoc nautae metuunt, Leandre, natare:
Me miseram! cupio non persuadere, quod hortor;
Dummodo pervenias excussaque saepe per undas
Sed mihi, caeruleas quotiens obvertor ad undas,
Nec minus hesternae confundor imagine noctis,
Namque sub aurora, iam dormitante lucerna,
Stamina de digitis cecidere sopore remissis,
Hic ego ventosas nantem delphina per undas
Quem postquam bibulis inlisit fluctus harenis,
Quidquid id est, timeo; nec tu mea somnia ride
Si tibi non parcis, dilectae parce puellae,
Spes tamen est fractis vicinae pacis in undis:
9.209 Interea nandi, quoniam freta pervia non sunt,

14
Hyper-mestra to ***Λυγκεύς***

MITTIT Hypermestra de tot modo fratribus uni
Clausa domo teneor gravibusque coercita vinclis;
Quod manus extimuit iugulo demittere ferrum,
Esse ream praestat, quam sic placuisse parenti;
Me pater igne licet, quem non violavimus, urat,
Aut illo iugulet, quem non bene tradidit ensem,
Non tamen, ut dicant morientia 'paenitet!' ora,
Paeniteat sceleris Danaum saevasque sorores:
L2[I] Cor pavet admonitu temeratae sanguine noctis,
ℂ Quam tu caede putes fungi potuisse mariti,
Sed tamen experiar! modo facta crepuscula terris,
Ducimur Inachides magni sub tecta Pelasgi,
Undique conlucent praecinctae lampades auro;
Vulgus 'Hymen, Hymenaee!' vocant. fugit ille vocantis;
Ecce, mero dubii, comitum clamore frequentes,
In thalamos laeti — thalamos, sua busta! — feruntur
Iamque cibo vinoque graves somnoque iacebant,
Circum me gemitus morientum audire videbar
Sanguis abit, mentemque calor corpusque relinquit,
Ut leni Zephyro graciles vibrantur aristae,
Aut sic, aut etiam tremui magis; ipse iacebas,
Excussere metum violenti iussa parentis:
@ Non ego falsa loquar: ter acutum sustulit ensem,
Admovi iugulo, (sine me tibi vera fateri!)
Sed timor et pietas crudelibus obstitit ausis,
Purpureos laniata sinus, laniata capillos
✦ 'Saevus, Hypermestra, pater est tibi: iussa parentis
Femina sum et virgo, natura mitis et annis:
Quin age, dumque iacet, fortis imitare sorores!
Ovid Si manus haec aliquam posset committere caedem,
Heroides Hanc meruere necem patruelia regna tenendo …
Finge viros meruisse mori: quid fecimus ipsae?
950 **14**.65 Quid mihi cum ferro? quo bellica tela puellae?

12 (11C) Haec ego; dumque queror, lacrimae sua verba sequuntur
Dum petis amplexus sopitaque bracchia iactas,
Iamque patrem famulosque patris lucemque timebam:
'Surge age, Belide, de tot modo fratribus unus!
Territus exsurgis; fugit omnis inertia somni:
Quaerenti causam 'dum nox sinit, effuge!' dixi;
Mane erat, et Danaus generos ex caede iacentis
Fert male cognatae iacturam mortis in uno
Abstrahor a patriis pedibus, raptamque capillis
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,
At satis est poenae teneram mugisse puellam
Adstitit in ripa liquidi nova vacca parentis
Conatoque queri mugitus edidit ore
Quid furis, infelix? quid te miraris in umbra?
Illa Iovis magni paelex metuenda sorori
Fonte bibis spectasque tuam stupefacta figuram
Quaeque modo, ut posses etiam Iove digna videri,
Per mare, per terras cognataque flumina curris:
Quae tibi causa fugae? quid tu freta longa pererras?
Inachi, quo properas? eadem sequerisque fugisque:
Per septem Nilus portus emissus in aequor
Ultima quid referam, quorum mihi cana senectus
Bella pater patruusque gerunt; regnoque domoque
Ille ferox solus solio sceptroque potitur: **?**
De fratrum populo pars exiguissima restat:
Nam mihi quot fratres, totidem periere sorores: **L2[I]**
En, ego, quod vivis, poenae crucianda reservor: ℂ
Et consanguineae quondam **cent**ensima turbae
At tu, siqua piae, Lynceu, tibi cura sororis,
Vel fer opem, vel dede neci defunctaque vita
Et sepeli lacrimis perfusa fidelibus ossa,
'Exul Hypermestra, pretium pietatis iniquum,
Scribere plura libet, sed pondere lapsa catenae **14**.131

11
Canace to ***Μακαρεύς***

AEOLIS Aeolidae, quam non habet ipsa, salutem
Siqua tamen caecis errabunt scripta lituris,
Dextra tenet calamum, strictum tenet altera ferrum,
Haec est Aeolidos fratri scribentis imago;
Ipse necis cuperem nostrae spectator adesset,
Ut ferus est multoque suis truculentior Euris,
Scilicet est aliquid, cum saevis vivere ventis:
Ille Noto Zephyroque et Sithonio Aquiloni
Imperat heu! ventis, tumidae non imperat irae,
Quid iuvat admotam per avorum nomina caelo
Num minus infestum, funebria munera, ferrum
O utinam, Macareu, quae nos commisit in unum,
Cur umquam plus me, frater, quam frater amasti,
Ipsa quoque incalui, qualemque audire solebam, MIDPOINT **Ovid**
Fugerat ore color; macies adduxerat artus, **Heroides**
Nec somni faciles et nox erat annua nobis,
Nec, cur haec facerem, poteram mihi reddere causam **11**.31 **1000**

Ecce, iacent collo sparsi sine lege capilli,
Ovid Veste tegor vili, nullum_est in crinibus aurum,
Heroides Cui colar infelix, aut cui placuisse laborem?
Molle meum levibusque cor est violabile telis,
Sive ita nascenti legem dixere Sorores
Sive abeunt studia in mores, artisque magistra
Quid mirum, si me primae lanuginis aetas
Hunc ne pro Cephalo raperes, Aurora, timebam;
Hunc si conspiciat quae conspicit omnia Phoebe,
Hunc Venus in caelum curru vexisset eburno,
O nec adhuc iuvenis, nec iam puer, utilis aetas,
Huc ades inque sinus, formose, relabere nostros!
Scribimus, et lacrimis oculi rorantur obortis:
Si tam certus eras hinc ire, modestius isses,
Non tecum lacrimas, non oscula nostra tulisti;
Nil de te mecum est nisi tantum iniuria; nec tu,
Non mandata dedi, neque enim mandata dedissem
Per tibi, qui numquam longe discedit, Amorem,
Cum mihi nescio quis 'fugiunt tua gaudia' dixit,
Et lacrimae deerant oculis et verba palato,
Postquam se dolor invenit, nec pectora plangi
Non aliter, quam si nati pia mater adempti
Gaudet et e nostro crescit maerore Charaxus
Utque pudenda mei videatur causa doloris,
Non veniunt in idem pudor atque amor: omne videbat
L1[O] Tu mihi cura, Phaon! te somnia nostra reducunt,
𝔻 Illic te invenio, quamvis regionibus absis;
Saepe tuos nostra cervice onerare lacertos,
Oscula cognosco, quae tu committere linguae
Blandior interdum verisque simillima verba
Ulteriora pudet narrare, sed omnia fiunt,
At cum se Titan ostendit et omnia secum,
Antra nemusque peto, tamquam nemus antraque prosint:
Illuc mentis inops, ut quam furialis Erichtho
Antra vident oculi scabro pendentia tofo,
Invenio silvam, quae saepe cubilia nobis
Sed non invenio dominum silvaeque meumque;
Cognovi pressas noti mihi caespitis herbas:
Incubui tetigique locum, qua parte fuisti:
Quin etiam rami positis lugere videntur
Sola virum non ulta pie maestissima mater
@ Ales Ityn, Sappho desertos cantat amores;
Est nitidus vitroque magis perlucidus omni
◆ Quem supra ramos expandit aquatica lotos,
Hic ego cum lassos posuissem flebilis artus,
Constitit et dixit: 'quoniam non ignibus aequis
Phoebus ab excelso, quantum patet, adspicit aequor
Hinc se Deucalion Pyrrhae succensus amore
Nec mora, versus amor fugit lentissima Pyrrhae
15.171 @ Hanc legem locus ille tenet. pete protinus altam

13 (12C) Parva mea sine matre fui, pater arma ferebat,
Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis Ovid
Non ego captavi brevibus tua colla lacertis Heroides
Non cultus tibi cura mei, nec pacta marito
Obvia prodieram reduci tibi (vera fatebor),
Te tamen esse Helenen, quod eras pulcherrima, sensi;
Pars haec una mihi, coniunx bene cessit Orestes:
Pyrrhus habet captam reduce et victore parente:
Cum tamen altus equis Titan radiantibus instat,
Nox ubi me thalamis ululantem et acerba gementem
Pro somno lacrimis oculi funguntur obortis,
Saepe malis stupeo rerumque oblita locique
Utque nefas sensi, male corpora tacta relinquo
Saepe Neoptolemi pro nomine nomen Orestis
Per genus infelix iuro generisque parentem,
Per patris ossa tui, patrui mihi, quae tibi debent,
Aut ego praemoriar primoque exstinguar in aevo, **8**.121

17 Ἑλένη to Πάρις

Si mihi, quae legi, Pari, non legisse liceret,
Nunc oculos tua cum violarit epistula nostros,
Ausus es hospitii temeratis, advena, sacris
Scilicet idcirco ventosa per aequora vectum
Nec tibi, diversa quamvis e gente venires,
Esset ut officii merces iniuria tanti?
Nec dubito, quin haec, cum sit tam iusta, vocetur
Rustica sim sane, dum non oblita pudoris,
Si non est ficto tristis mihi vultus in ore,
Fama tamen clara est, et adhuc sine crimine lusi, L1[O]
Quo magis admiror, quae sit fiducia coepti, 𝔻
An, quia vim nobis Neptunius attulit heros,
Crimen erat nostrum, si delinita fuissem:
Non tamen e facto fructum tulit ille petitum:
Oscula luctanti tantummodo pauca protervus
Quae tua nequitia est, non his contenta fuisset:
Reddidit intactam: minuitque modestia crimen,
Thesea paenituit, Paris ut succederet illi,
Nec tamen irascor, (quis enim succenset amanti?)
Hoc quoque enim dubito, non quod fiducia desit,
Sed quia credulitas damno solet esse puellis,
'At peccant aliae, matronaque rara pudica_est.'
Nam mea quod visa_est tibi mater idonea, cuius
Matris in admisso falsa sub imagine lusae
Nil ego, si peccem, possum nescisse, nec ullus
Illa bene erravit vitiumque auctore redemit:
Et genus et proavos et regia nomina iactas;
Iuppiter ut soceri proavus taceatur et omne
Dat mihi Leda Iovem cygno decepta parentem,
I nunc et Phrygiae late primordia gentis
Quos ego suspicio; sed qui tibi gloria magna_est
Sceptra tuae quamvis rear esse potentia terrae,
Si iam divitiis locus hic numeroque virorum **17**.63

Munera tanta quidem promittit epistula dives,
Sed si iam vellem fines transire pudoris,
Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo,
Utque ea non sperno, sic acceptissima semper
Plus multo_est, quod amas, quod sum tibi causa laboris,
Illa quoque, adposita quae nunc facis, inprobe, mensa,
Cum modo me spectas oculis, lascive, protervis,
Et modo suspiras, modo pocula proxima nobis
A! quotiens digitis, quotiens ego tecta notavi
Et saepe extimui ne vir meus illa videret,
Saepe vel exiguo vel nullo murmure dixi:
Orbe quoque in mensae legi sub nomine nostro,
Credere me tamen hoc oculo renuente negavi:
His ego blanditiis, si peccatura fuissem,
Est quoque, confiteor, facies tibi rara, potestque
Altera vel potius felix sine crimine fiat,
Disce meo exemplo formosis posse carere:
Quam multos credis iuvenes optare, quod optas?
Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes,
Tunc ego te vellem celeri venisse carina,
Si te vidissem, primus de mille fuisses!
Ad possessa venis praeceptaque gaudia serus:
Ut tamen optarim fieri tua Troica coniunx,
Desine molle, precor, verbis convellere pectus
Sed sine quam tribuit sortem fortuna tueri,
L1[I] At Venus hoc pacta est, et in altae vallibus Idae
𝔻 Unaque cum regnum, belli daret altera laudem,
Credere vix equidem caelestia corpora possum
Utque sit hoc verum, certe pars altera ficta_est,
Non est tanta mihi fiducia corporis, ut me
Contenta_est oculis hominum mea forma probari:
Sed nihil infirmo, faveo quoque laudibus istis:
Nec tu succense, nimium mihi creditus aegre:
Prima mea_est igitur Veneri placuisse voluptas,
Nec te Palladios nec te Iunonis honores
Ergo ego sum virtus, ego sum tibi nobile regnum!
Ferrea, crede mihi, non sum, sed amare repugno
Quid bibulum curvo proscindere litus aratro
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaque fidelem
Nunc quoque, quod tacito mando mea verba libello,
Felices, quibus usus adest! ego nescia rerum
Ipse malo metus est; iam nunc confundor et omnes
Nec reor hoc falso: sensi mala murmura vulgi,
◆ At tu dissimula, nisi si desistere mavis!
Lude, sed occulte! maior, non maxima, nobis
Ille quidem procul est, ita re cogente, profectus:
Ovid Aut mihi sic visum_est: ego, cum dubitaret, an iret,
Heroides Omine laetatus dedit oscula, ‘res’ que ‘domusque
Vix tenui risum, quem dum conpescere luctor,
17.163 Vela quidem Creten ventis dedit ille secundis;

14 (13C) Ipsa suis manibus forti nova nupta marito
Arma dabit, dumque arma dabit, simul oscula sumet
Producetque virum, dabit et mandata reverti
Ille ferens dominae mandata recentia secum
Exuet haec reduci clipeum galeamque resolvet,
Nos sumus incertae, nos anxius omnia cogit,
Dum tamen arma geres diverso miles in orbe,
Illi blanditias, illi tibi debita verba
Crede mihi, plus est, quam quod videatur, imago:
Hanc specto teneoque sinu pro coniuge vero
Per reditus corpusque tuum, mea numina, iuro,
Me tibi venturam comitem, quocumque vocaris,
Ultima mandato claudetur epistula parvo: **13**.165

Sappho **15** to **Φάων**

ECQUID, ut adspecta_est studiosae littera dextrae,
An, nisi legisses auctoris nomina Sapphus,
Forsitan et quare mea sint alterna requiras
Flendus amor meus est: elegi flebile carmen;
Uror, ut indomitis ignem exercentibus Euris
Arva, Phaon, celebras diversa Typhoidos Aetnae:
Nec mihi, dispositis quae iungam carmina nervis,
Nec me Pyrrhiades Methymniadesve puellae,
Vilis Anactorie, vilis mihi candida Cydro
Atque aliae **centum**, quas hic sine crimine amavi: @
Est in te facies, sunt apti lusibus anni:
Sume fidem et pharetram: fies manifestus Apollo;
Et Phoebus Daphnen, et Gnosida Bacchus amavit, **L1[I]**
At mihi Pegasides blandissima carmina dictant: 𝔻
Nec plus Alcaeus, consors patriaeque lyraeque,
Si mihi difficilis formam natura negavit,
Nec me despicias, si sim tibi corpore parva **?**
Sum brevis, at nomen, quod terras inpleat omnes,
Candida si non sum, placuit Cepheia Perseo
Et variis albae iunguntur saepe columbae,
Si, nisi quae facie poterit te digna videri,
At mea cum legerem, sat iam formosa videbar:
Cantabam, memini (meminerunt omnia amantes):
Haec quoque laudabas, omnique a parte placebam,
Tunc te plus solito lascivia nostra iuvabat,
Et quod, ubi amborum fuerat confusa voluptas,
Nunc tibi Sicelides veniunt nova praeda puellae:
At vos erronem tellure remittite vestra,
Nec vos decipiant blandae mendacia linguae!
Tu quoque, quae montes celebras, Erycina, Sicanos,
An gravis inceptum peragit fortuna tenorem
Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis
Sparsit opes frater meretricis captus amore
Factus inops agili peragit freta caerula remo, **Ovid**
Me quoque, quod monui bene multa fideliter, odit: **Heroides**
Et tamquam desint, quae me sine fine fatigent,
Ultima tu nostris accedis causa querelis: **15**.71

Ipsa comas pectar, galea caput ille premetur;
Ovid Quo possum, squalore tuos imitata labores
Heroides Dyspari Priamide, damno formose tuorum,
Aut te Taenariae faciem culpasse maritae,
Tu, qui pro rapta nimium, Menelae, laboras,
@ Di, precor, a nobis omen removete sinistrum,
Sed timeo, quotiens subiit miserabile bellum:
Ilion et Tenedos Simoisque et Xanthus et Ide
Nec rapere ausurus, nisi se defendere posset,
Venerat, ut fama est, multo spectabilis auro
Classe virisque potens, per quae fera bella geruntur:
His ego te victam, consors Ledaea gemellis,
Hectora nescio quem timeo: Paris Hectora dixit
Hectora, quisquis is est, si sum tibi cara, caveto:
Hunc ubi vitaris, alios vitare memento
Et facito, ut dicas, quotiens pugnare parabis:
Si cadere Argolico fas est sub milite Troiam,
Pugnet et adversos tendat Menelaus in hostis:
? Inruat et causa quem vivit, vincat et armis:
Causa tua_est dispar: tu tantum vivere pugna
Parcite, Dardanidae, de tot, precor, hostibus uni,
Non est, quem deceat nudo concurrere ferro
Fortius ille potest multo, quam pugnat, amare:
Nunc fateor: volui revocare, animusque ferebat;
Cum foribus velles ad Troiam exire paternis,
L2[O] Ut vidi, ingemui tacitoque in pectore dixi:
𝔻 Haec tibi nunc refero, ne sis animosus in armis:
Sors quoque nescio quem fato designat iniquo,
Infelix, quae prima virum lugebit ademptum!
Inter mille rates tua sit millensima puppis,
Hoc quoque praemoneo: de nave novissimus exi!
Cum venies, remoque move veloque carinam
Sive latet Phoebus seu terris altior exstat,
Nocte tamen quam luce magis: nox grata puellis,
Aucupor in lecto mendaces caelibe somnos;
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Excutior somno simulacraque noctis adoro,
Tura damus lacrimamque super, qua sparsa relucet,
Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
Quae mihi dum referes, quamvis audire iuvabit,
Semper in his apte narrantia verba resistunt;
Sed cum Troia subit, subeunt ventique fretumque;
◆ Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas,
Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
Ipse suam non praebet iter Neptunus ad urbem:
Quo ruitis, Danai? ventos audite vetantis!
Quid petitur tanto nisi turpis adultera bello?
Sed quid ago? revoco? revocaminis omen abesto,
13.137 Troasin invideo, quae si lacrimosa suorum

15 (14C) Sic meus hinc vir abest ut me custodiat absens.
Forma quoque_est oneri: nam quo constantius ore **Ovid**
Quae iuvat, ut nunc est, eadem mihi gloria damno_est, **Heroides**
Nec quod abest hic me tecum mirare relicta:
De facie metuit, vitae confidit, et illum
Tempora ne pereant ultro data, praecipis, utque
Et libet et timeo, nec adhuc exacta voluntas
Et vir abest nobis, et tu sine coniuge dormis,
Et longae noctes, et iam sermone coimus,
Et peream, si non invitant omnia culpam;
Quod male persuades, utinam bene cogere posses!
Utilis interdum_est ipsis iniuria passis:
Dum novus est, potius coepto pugnemus amori!
Certus in hospitibus non est amor: errat, ut ipsi,
Hypsipyle testis, testis Minoia virgo_est,
Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
Nec tamen ipse negas; et nobis omnia de te
Adde, quod, ut cupias constans in amore manere,
Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
Cursibus in mediis novitatis plena relinques
An sequar, ut suades, laudataque Pergama visam
Non ita contemno volucris praeconia famae,
Quid de me poterit Sparte, quid Achaia tota,
Quid Priamus de me, Priami quid sentiet uxor,
Tu quoque, qui poteris fore me sperare fidelem,
Quicumque Iliacos intraverit advena portus, **L2[O]**
Ipse mihi quotiens iratus 'adultera!' dices, 𝔻
Delicti fies idem reprehensor et auctor.
At fruar Iliacis opibus cultuque beato
Purpura nempe mihi pretiosaque texta dabuntur,
Da veniam fassae! non sunt tua munera tanti;
Quis mihi, si laedar, Phrygiis succurret in oris?
Omnia Medeae fallax promisit Iason:
Non erat Aeetes, ad quem despecta rediret,
Tale nihil timeo, sed nec Medea timebat:
Omnibus invenies, quae nunc iactantur in alto,
Fax quoque me terret, quam se peperisse cruentam
Et vatum timeo monitus, quos igne Pelasgo
Utque favet Cytherea tibi, quia vicit, habetque
Sic illas vereor, quae, si tua gloria vera_est,
Nec dubito, quin, te si prosequar, arma parentur:
An fera **Cent**auris indicere bella coegit
Tu fore tam iusta lentum Menelaon in ira
Quod bene te iactes et fortia facta loquaris,
Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti:
Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto!
His ego, si saperem pauloque audacior essem,
Aut ego deposito sapiam fortasse pudore
Quod petis, ut furtim praesentes ista loquamur,
Sed nimium properas, et adhuc tua messis in herba_est: **17**.263

Hactenus; arcanum furtivae conscia mentis
17.267 Cetera per socias Clymenen Aethramque loquamur,

5
Οἰνώνη
to **Πάρις**

NYMPHA suo Paridi, quamvis suus esse recuset,
Perlegis? an coniunx prohibet nova? perlege! non est
Pegasis Oenone, Phrygiis celeberrima silvis,
Quis deus opposuit nostris sua numina votis?
Leniter, ex merito quidquid patiare, ferendum_est;
Nondum tantus eras, cum te contenta marito
Qui nunc Priamides, (absit reverentia vero!)
Saepe greges inter requievimus arbore tecti,
Saepe super stramen faenoque iacentibus alto
Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos,
Retia saepe comes maculis distincta tetendi,
Incisae servant a te mea nomina fagi,
Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt:
Populus est, memini, fluviali consita rivo,
Popule, vive, precor, quae consita margine ripae
‘Cum Paris Oenone poterit spirare relicta,
Xanthe, retro propera, versaeque recurrite lymphae!
Illa dies fatum miserae mihi dixit, ab illa
Qua Venus et Iuno sumptisque de**cent**ior armis
Attoniti micuere sinus, gelidusque cucurrit,
Consului (neque enim modice terrebar) anusque
Caesa abies, sectaeque trabes, et classe parata
Flesti discedens: hoc saltim parce negare!
L2[I] Et flesti et nostros vidisti flentis ocellos:
𝔻 Non sic adpositis vincitur vitibus ulmus,
A! quotiens, cum te vento quererere teneri,
Oscula dimissae quotiens repetita dedisti:
Aura levis rigido pendentia lintea malo
Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
Utque celer venias, virides Nereidas oro:
Votis ergo meis alii rediture redisti?
Adspicit inmensum moles nativa profundum:
Hinc ego vela tuae cognovi prima carinae,
Dum moror, in summa fulsit mihi purpura prora:
Fit propior terrasque cita ratis attigit aura:
Non satis id fuerat? quid enim furiosa morabar?
Tunc vero rupique sinus et pectora planxi
Inplevique sacram querulis ululatibus Iden:
Sic Helene doleat defectaque coniuge ploret,
Nunc tibi conveniunt, quae te per aperta sequantur
At cum pauper eras armentaque pastor agebas,
◆ Non ego miror opes, nec me tua regia tangit
Non tamen ut Priamus nymphae socer esse recuset,
Dignaque sum et cupio fieri matrona potentis:
Ovid Nec me, faginea quod tecum fronde iacebam,
Heroides Denique tutus amor meus est: tibi nulla parantur
Tyndaris infestis fugitiva reposcitur armis:
5.93 Quae si sit Danais reddenda, vel Hectora fratrem,

Quid gravis Antenor, Priamus quid suadeat ipse,
Turpe rudimentum, patriae praeponere raptam;
Nec tibi, si sapias, fidam promitte Lacaenam,
Ut minor Atrides temerati foedera lecti
Tu quoque clamabis. nulla reparabilis arte
Ardet amore tui? sic et Menelaon amavit.
Felix Andromache, certo bene nupta marito!
Tu levior foliis, tum cum sine pondere suci
Et minus est in te quam summa pondus arista,
Hoc tua (nam recolo) quondam germana canebat,
‘Quid facis, Oenone? quid harenae semina mandas?
Graia iuvenca venit, quae te patriamque domumque
Dum licet, obscenam ponto demergite puppim!
Dixerat; in cursu famulae rapuere furentem,
A! nimium miserae vates mihi vera fuisti:
Sit facie quamvis insignis, adultera certe_est:
Illam de patria Theseus, (nisi nomine fallor:
A iuvene et cupido credatur reddita virgo?
Vim licet appelles et culpam nomine veles:
At manet Oenone fallenti casta marito:
Me Satyri celeres (silvis ego tecta latebam)
Cornigerumque caput pinu praecinctus acuta
Id quoque luctando; rupi tamen ungue capollos, **?**
Nec pretium stupri gemmas aurumque poposci: **?**
Ipse, ratus dignam, medicas mihi tradidit artes **?**
Me fide conspicuus Troiae munitor amavit: **L2[I]**
Quaecumque herba potens ad opem radixque medendo 𝔻
Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis!
Quod nec graminibus tellus fecunda creandis
Et potes, et merui — dignae miserere puellae!
Sed tua sum tecumque fui puerilibus annis **5**.155

13
Laodamia
to **Πρωτεσίλᾱος**

MITTIT et optat amans, quo mittitur, ire salutem
Aulide te fama_est vento retinente morari:
Tum freta debuerant vestris obsistere remis;
Oscula plura viro mandataque plura dedissem,
Raptus es hinc praeceps, et qui tua vela vocaret,
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti:
Linguaque mandantis verba inperfecta reliquit;
Incubuit Boreas abreptaque vela tetendit,
Dum potui spectare virum, spectare iuvabat,
Ut te non poteram, poteram tua vela videre,
At postquam nec te nec vela fugacia vidi,
Lux quoque tecum abiit, tenebrisque exanguis obortis
Vix socer Iphiclus, vix me grandaevus Acastus,
Officium fecere pium, sed inutile nobis:
Ut rediit animus, pariter rediere doloresl;
Nec mihi pectendos cura est praebere capillos, **Ovid**
Ut quas pampinea tetigisse Bicorniger hasta, **Heroides**
Conveniunt matres Phylaceides et mihi clamant:
Scilicet ipsa geram saturatas murice vestes, **13**.37

Ovid Heroides

Languor enim causis non apparentibus haeret;
Quam tibi nunc gracilem vix haec rescribere quamque
Nunc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix
Ante fores sedet haec quid agamque rogantibus intus,
Mox, ubi, secreti longi causa optima, somnus
Iamque venire videt quos non admittere durum est,
Sicut erant, properans verba inperfecta relinquo,
Inde meos digitos iterum repetita fatigat:
Quo peream si dignus eras, ut vera loquamur:
Ergo te propter totiens incerta salutis
Haec nobis formae te laudatore superbae
Si tibi deformis, quod mallem, visa fuissem,
Nunc laudata gemo, nunc me certamine vestro
Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum,
Ipsa velut navis iactor quam certus in altum
Cumque dies caris optata parentibus instat,
Ei mihi! coniugii tempus crudelis ad ipsum
Iam pudet, et timeo, quamvis mihi conscia non sim,
Accidere haec aliquis casu contendit, at alter
Neve nihil credas in te quoque dicere famam,
Causa latet, mala nostra patent: vos pace movetis
Dic age nunc, solitoque tibi ne decipe more:
Si laedis, quod amas, hostem sapienter amabis:
Aut tibi iam nulla est speratae cura puellae,
Aut, dea si frustra pro me tibi saeva rogatur,
L1[O] Elige, quid fingas: non vis placare Dianam:
𝔼 Vel numquam mallem vel non mihi tempore in illo
Tunc mea difficili deducta est aequore navis,
Quo pede processi? quo me pede limine movi?
Bis tamen adverso redierunt carbasa vento:
Ille secundus erat, qui me referebat euntem
Atque utinam constans contra mea vela fuisset!
Mota loci fama properabam visere Delon
Quam saepe ut tardis feci convicia remis
Et iam transieram Myconon, iam Tenon et Andron,
Quam procul ut vidi, 'quid me fugis, insula,' dixi,
Institeram terrae, cum iam prope luce peracta
✦ Quos idem solitos postquam revocavit ad ortus,
Ipsa dedit gemmas digitis et crinibus aurum
Protinus egressae superis, quibus insula sacra est,
Dumque parens aras votivo sanguine tingit
Sedula me nutrix altas quoque ducit in aedes,
Et modo porticibus spatior modo munera regum
Miror et innumeris structam de cornibus aram
Et quae praeterea (neque enim meminive libetve,
Forsitan haec spectans a te spectabar, Aconti,
In templum redeo gradibus sublime Dianae:
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali:
Sustulit hoc nutrix mirataque 'perlege!' dixit:
21.111 Nomine coniugii dicto confusa pudore,
Luminaque in gremio veluti defixa tenebam,

Ut monuit, cum voce abiit; ego territa surgo,
Ibimus, o nymphe, monstrataque saxa petemus:
Quidquid erit, melius quam nunc erit! aura, subito:
Tu quoque, mollis Amor, pennas suppone cadenti,
Inde chelyn Phoebo, communia munera, ponam,
'Grata lyram posui tibi, Phoebe, poetria Sappho:
Cur tamen Actiacas miseram me mittis ad oras,
Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda:
An potes, o scopulis undaque ferocior illa,
At quanto melius iungi mea pectora tecum @
Haec sunt illa, Phaon, quae tu laudare solebas,
Nunc vellem facunda forem; dolor artibus obstat,
Non mihi respondent veteres in carmina vires:
Lesbides aequoreae, nupturaque nuptaque proles,
Lesbides, infamem quae me fecistis amore,
Abstulit omne Phaon, quod vobis ante placebat,
Efficite ut redeat; vates quoque vestra redibit;
Ecquid ago? precibus pectusve agreste movetur?
Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent: @
Sive redis, puppique tuae votiva paranda
Solve ratem: Venus orta mari mare praestat amanti,
Ipse gubernabit residens in puppe Cupido, **L1[O]**
Sive iuvat longe fugisse Pelasgida Sapphon, 𝔼
Hoc saltem miserae crudelis epistula dicat, **15**.219

16
Paris to **Ἑλένη**

HANC tibi Priamides mitto, Ledaea, salutem,
Eloquar, an flammae non est opus indice notae,
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
Sed male dissimulo: quis enim celaverit ignem,
Si tamen expectas, vocem quoque rebus ut addam,
Parce, precor, fasso, nec vultu cetera duro
Iamdudum gratum est, quod epistula nostra recepta
Quae rata sit, nec te frustra promiserit, opto,
Namque ego divino monitu (ne nescia pecces!)
Praemia magna quidem, sed non indebita, posco:
Hac duce Sigeo dubias a litore feci
Illa dedit faciles auras ventosque secundos:
Perstet et ut pelagi, sic pectoris adiuvet aestum
Attulimus flammas, non hic invenimus, illas:
Nam neque tristis hiemps neque nos huc appulit error:
Nec me crede fretum merces portante carina
Nec venio Graias veluti spectator ad urbes
Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea nostro;
Ante tuos animo vidi quam lumine vultus:
Nec tamen est mirum, si, sicut oportet, ab arcu
Sic placuit fatis; quae ne convellere temptes,
Matris adhuc utero partu remorante tenebar
Illa sibi ingentem visa est sub imagine somni
Territa consurgit metuendaque noctis opacae
Arsurum Paridis vates canit Ilion igni:
Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar, **16**.51

Est locus in mediis nemorosae vallibus Idae
Qui nec ovis placidae nec amantis saxa capellae
Hinc ego Dardaniae muros excelsaque tecta
Ecce, pedum pulsu visa_est mihi terra moveri —
Constitit ante oculos actus velocibus alis
(Fas vidisse fuit, fas sit mihi visa referre!)
Tresque simul divae, Venus et cum Pallade Iuno,
Obstipui, gelidusque comas erexerat horror,
‘Arbiter es formae: certamina siste dearum;
Neve recusarem, verbis Iovis imperat et se
Mens mea convaluit, subitoque audacia venit,
Vincere erant omnes dignae iudexque querebar
Sed tamen ex illis iam tunc magis una placebat,
Tantaque vincendi cura_est; ingentibus ardent
Regna Iovis coniunx, virtutem filia iactat;
Dulce Venus risit ‘nec te, Pari, munera tangant
‘Nos dabimus, quod ames, et pulchrae filia Ledae
Dixit, et ex aequo donis formaque probata
Interea, credo versis ad prospera fatis,
@ Laeta domus nato post tempora longa recepto_est,
Utque ego te cupio, sic me cupiere puellae:
Nec tantum regum natae petiere ducumque,
Quas super Oenones faciem miraber: in orbe
Sed mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
Te vigilans oculis, animo te nocte videbam,
L1[I] Quid facies praesens, quae nondum visa placebas?
𝔼 Nec potui debere mihi spem longius istam,
Troica caeduntur Phrygia pineta securi
Ardua proceris spoliantur Gargara silvis,
Fundatura citas flectuntur robora naves,
Addimus antennas et vela sequentia malis,
Qua tamen ipse vehor, comitata Cupidine parvo
Inposita_est factae postquam manus ultima classi,
At pater et genetrix inhibent mea vota rogando
Et soror, effusis ut erat, Cassandra, capillis,
‘Quo ruis?’ exclamat, ‘referes incendia tecum:
Vera fuit vates; dictos invenimus ignes,
Portubus egredior, ventisque ferentibus usus
Excipit hospitio vir me tuus: hoc quoque factum
Ille quidem ostendit, quidquid Lacedaemone tota
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam
Ut vidi, obstipui praecordiaque intima sensi
His similes vultus, quantum reminiscor, habebat
✦ Si tu venisses pariter certamen in illud,
Magna quidem de te rumor praeconia fecit,
Nec tibi par usquam Phrygia nec solis ab ortu
Ovid Credis sed hoc nobis? minor est tua gloria vero,
Heroides Plus hic invenio, quam quod promiserat illa,
Ergo arsit merito, qui noverat omnia, Theseus,
1650 **16**.151 More tuae gentis nitida dum nuda palaestra

Durat in extremum vitaeque novissima nostrae
Occidit internas coniunx mactatus ad aras,
Exul agor cineresque viri patriamque relinquo
Adplicor his oris fratrique elapsa fretoque
Urbem constitui lateque patentia fixi
Bella tument: bellis peregrina et femina temptor,
Mille procis placui, qui me coiere querentes
Quid dubitas vinctam Gaetulo tradere Iarbae?
Est etiam frater, cuius manus inpia possit
Pone deos et quae tangendo sacra profanas!
Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
Forsitan et gravidam Dido, scelerate, relinquas,
Accedet fatis matris miserabilis infans,
Cumque parente sua frater morietur Iuli,
‘Sed iubet ire deus.’ vellem, vetuisset adire,
Hoc duce nempe deo ventis agitaris iniquis
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
Non patrium Simoenta petis, sed Thybridis undas:
Utque latet vitatque tuas abstrusa carinas,
Hos potius populos in dotem, ambage remissa,
Ilion in Tyriam transfer felicius urbem
Si tibi mens avida_est belli, si quaerit Iulus,
Quem superet, nequid desit, praebebimus hostem:
Tu modo, per matrem fraternaque tela, sagittas,
(Sic superent, quoscumque tua de gente reportas,
Ascaniusque suos feliciter inpleat annos, L1[I]
Parce, precor, domui, quae se tibi tradit habendam! 𝔼
Non ego sum Phthia magnisque oriunda Mycenis,
Si pudet uxoris, non nupta, sed hospita dicar:
Nota mihi freta sunt Afrum plangentia litus:
Cum dabit aura viam, praebebis carbasa ventis:
Tempus ut observem, manda mihi: serius ibis,
Et socii requiem poscunt, laniataque classis
Pro meritis et siqua tibi debebimus ultro,
Dum freta mitescunt et amor, dum tempore et usu
Si minus, est animus nobis effundere vitam:
Adspicias utinam, quae sit scribentis imago:
Perque genas lacrimae strictum labuntur in ensem,
Quam bene conveniunt fato tua munera nostro!
Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo:
Anna soror, soror Anna, meae male conscia culpae, **Cydippe** to
Nec consumpta rogis inscribar Elissa Sychaei, **Ἀκόντιος**
‘Praebuit Aeneas et causam mortis et ensem; **7**.195

21

LITTERA pervenit tua, quo consuevit, Aconti,
Pertimui scriptumque tuum sine murmure legi,
Et, puto, captasses iterum, nisi, ut ipse fateris,
Nec lectura fui, sed, si tibi dura fuissem, Ovid
Omnia cum faciam, cum dem pia tura Dianae, Heroides
Utque cupis credi, memori te vindicat ira:
At melius virgo favisset virginis annis, **21**.11 2100

Nec nova Carthago, nec te crescentia tangunt
Facta fugis, facienda petis: quaerenda per orbem
Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?
Alter amor tibi restat? habendast altera Dido?
Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem
Omnia ut eveniant, nec te tua vota morentur,
Uror, ut inducto ceratae sulpure taedae:
Aeneas oculis semper vigilantis inhaeret,
Ille quidem male gratus et ad mea munera surdus
Non tamen Aenean, quamvis male cogitat, odi,
Parce, Venus, nurui, durumque amplectere fratrem,
Aut ego, quae coepi (neque enim dedignor) amorem,
Fallor, et ista mihi falso iactatur imago:
Te lapis et montes innataque rupibus altis
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis,
Quo fugis? obstat hiemps. hiemis mihi gratia prosit!
Quod tibi malueram, sine me debere procellis:
Non ego sum tanti, (quidni cuncteris, inique?)
Exerces pretiosa odia et constantia magno,
Iam venti ponent, strataque aequaliter unda
Tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses!
Quid, si nescires, insana quid aequora possunt?
Ut, pelago suadente etiam, retinacula solvas,
Nec violasse fidem temptantibus aequora prodest:
Praecipue cum laesus amor, quia mater Amorum
L2[O] Perdita ne perdam, timeo, noceamve nocenti,
𝔼 Vive, precor! sic te melius quam funere perdam:
Finge, age, te rapido (nullum sit in omine pondus!)
Protinus occurrent falsae periuria linguae,
Coniugis ante oculos deceptae stabit imago
Quid tanti est ut tum 'merui! concedite!' dicas,
Da breve saevitiae spatium pelagique tuaeque:
Nec mihi tu curae; puero parcatur Iulo!
Quid puer Ascanius, quid di meruere Penates?
Sed neque fers tecum, nec, quae mihi, perfide, iactas,
Omnia mentiris, neque enim tua fallere lingua
Si quaeras, ubi sit formosi mater Iuli,
◆ Haec mihi narraras: at me movere! merentem
Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent:
Fluctibus eiectum tuta statione recepi
His tamen officiis utinam contenta fuissem,
Illa dies nocuit, qua nos declive sub antrum
Audieram vocem: nymphas ululasse putavi;
Exige, laese pudor, poenas! violate Sychaei ...
Est mihi marmorea sacratus in aede Sychaeus
Hinc ego me sensi noto quater ore citari;
Nulla mora est, venio, venio tibi debita coniunx;
Da veniam culpae! decepit idoneus auctor:
Diva parens seniorque pater, pia sarcina nati,
7.109 Si fuit errandum, causas habet error honestas:

19

Quod rapuit, laudo; miror, quod reddidit umquam:
Ante recessisset caput hoc cervice cruenta,
Tene manus umquam nostrae dimittere vellent?
Si reddenda fores, aliquid tamen ante tulissem,
Vel mihi virginitas esset libata, vel illud
Da modo te, quae sit Paridis constantia, nosces;
Praeposui regnis ego te, quae maxima quondam
Dumque tuo possem circumdare bracchia collo,
Nec piget, aut umquam stulte legisse videbor:
Spem modo ne nostram fieri patiare caducam,
Non ego coniugium generosae degener opto,
Pliada, si quaeres, in nostra gente Iovemque
Sceptra parens Asiae, qua nulla beatior ora est,
Innumeras urbes atque aurea tecta videbis,
Ilion adspicies firmataque turribus altis
Quid tibi de turba narrem numeroque virorum?
Occurrent denso tibi Troades agmine matres,
O quotiens dices: 'quam pauper Achaia nostra est!'
Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram:
Parca sed est Sparte, tu cultu divite digna:
Hanc faciem largis sine fine paratibus uti
Cum videas cultus nostra de gente virorum,
Da modo te facilem, nec dedignare maritum,
Phryx erat et nostro genitus de sanguine, qui nunc
Phryx erat Aurorae coniunx, tamen abstulit illum
Phryx etiam Anchises, volucrum cui mater Amorum L2[O]
Nec, puto, conlatis forma Menelaus et annis 𝔼
Non dabimus certe socerum tibi clara fugantem
Nec Priamo pater est soceri de caede cruentus
Nec proavo Stygia nostro captantur in unda
Quid tamen hoc refert, si te tenet ortus ab illis,
Heu facinus! totis indignus noctibus ille
At mihi conspiceris posita vix denique mensa,
Hostibus eveniant convivia talia nostris,
Paenitet hospitii, cum me spectante lacertos
Rumpor et invideo, (quidni tamen omnia narrem?)
Oscula cum vero coram non dura daretis,
Lumina demitto cum te tenet artius ille,
Saepe dedi gemitus et te, lasciva, notavi
Saepe mero volui flammam compescere, at illa
Multaque ne videam, versa cervice recumbo,
Quid faciam, dubito: dolor est meus illa videre,
Qua licet et possum, luctor celare furorem,
Nec tibi verba damus: sentis mea vulnera, sentis;
A! quotiens lacrimis venientibus ora reflexi,
A! quotiens aliquem narravi potus amorem,
Indiciumque mei ficto sub nomine feci!
Quin etiam, ut possem verbis petulantius uti,
Prodita sunt, memini, tunica tua pectora laxa
Pectora vel puris nivibus vel lacte tuamque 16.251

21

Dum stupeo visis (nam pocula forte tenebam),
Oscula si natae dederas, ego protinus illa
Et modo cantabam veteres resupinus amores,
Et comitum primas, Clymenen Aethramque, tuarum
Quae mihi non aliud, quam formidare, locutae
Di facerent, pretium magni certaminis esses,
Ut tulit Hippomenes Schoeneida praemia cursus,
Ut ferus Alcides Acheloia cornua fregit,
Nostra per has leges audacia fortiter isset,
Nunc mihi nil superest nisi te, formosa, precari
O decus, o praesens geminorum gloria fratrum,
Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus,
Non mea sunt summa leviter destricta sagitta
@ Hoc mihi (**nam repeto**: fore, ut a caeleste sagitta
Parce datum fatis, Helene, contemnere amorem!
Multa quidem subeunt, sed coram ut plura loquamur,
An pudet et metuis Venerem temerare maritam
A, nimium simplex Helene, ne rustica dicam,
Aut faciem mutes aut sis non dura, necesse est:
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis:
Vix fieri, si sunt vires in semine morum,
Casta tamen tum sis, cum te mea Troia tenebit,
Nunc ea peccemus quae corriget hora iugalis,
Sed tibi et hoc suadet rebus, non voce maritus,
@ Non habuit tempus, quo Cresia regna videret,
L2[I] ‘Res et ut Idaei mando tibi’ dixit iturus,
𝔼 Neclegis absentis, testor, mandata mariti:
Huncine tu speras hominem sine pectore, dotes
Falleris: ignorat! nec, si bona magna putaret,
Ut te nec mea vox nec te meus incitet ardor,
Aut erimus stulti, sic ut superemus et ipsum,
Paene suis ad te manibus deducit amantem:
Sola iaces viduo tam longa nocte cubili,
Te mihi meque tibi communia gaudia iungant,
Tunc ego iurabo quaevis tibi numina meque
Tunc ego, si non est fallax fiducia nostra,
Si pudet et metuis, ne me videare secuta,
Nam sequar Aegidae factum fratrumque tuorum;
Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi;
Troica classis adest armis instructa virisque:
Ibis Dardanias ingens regina per urbes,
Quaque feres gressus, adolebunt cinnama flammae,
Dona pater fratresque et cum genetrice sorores
◆ Ei mihi! pars a me vix dicitur ulla futuri:
Nec tu rapta time, ne nos fera bella sequantur,
Tot prius abductis ecqua est repetita per arma?
Ovid Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thraces,
Heroides Phasida puppe nova vexit Pagasaeus Iason,
Te quoque qui rapuit, rapuit Minoida Theseus;
1750 **16**.351 Terror in his ipso maior solet esse periclo:

Nam quod habes et tu gemini verba altera pacti,
Haec mihi se pepigit, pater hanc tibi, primus ab illa:
Promisit pater hanc, haec se iuravit amanti:
Hic metuit mendax, haec et periura vocari:
Denique, ut amborum conferre pericula possis,
Nos quoque dissimili certamina mente subimus,
Tu petis ex tuto, gravior mihi morte repulsa est,
Si tibi iustitiae, si recti cura fuisset,
Nunc, quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua,
Hic facit ut iaceas et sis suspecta Dianae:
Hoc faciente subis tam saeva pericula vitae,
Quem si reppuleris, nec, quem dea damnat, amaris,
Siste metum, virgo! stabili potiere salute,
Non bove mactato caelestia numina gaudent,
Ut valeant aliae, ferrum patiuntur et ignes,
Nil opus est istis; tantum periuria vita
Praeteritae veniam dabit ignorantia culpae:
Admonita es modo voce mea cum casibus istis,
His quoque vitatis in partu nempe rogabis,
Audiet haec: repetens, quae sunt audita, requiret,
Promittes votum: scit te promittere falso;
Non agitur de me; cura maiore laboro:
Cur modo te dubiam pavidi flevere parentes,
Et cur ignorent? matri licet omnia narres:
Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primum @
Ut te conspecta subito, si forte notasti, **L2[I]**
Et, te dum nimium miror, nota certa furoris, 𝔼
Postmodo nescio qua venisse volubile malum,
Quod quia sit lectum sancta praesente Diana,
Ne tamen ignoret, scripti sententia quae sit,
‘Nube, precor,’ dicet, ‘cui te bona numina iungunt;
Quisquis is est, placeat, quoniam placet ante Dianae!’
Sed tamen (et quaerat!) quis sim qualisque, videto:
Insula, Carthaeis quondam celeberrima nymphis,
Illa mihi patria est, nec, si generosa probatis
Sunt et opes nobis, sunt et sine crimine mores:
Appeteres talem vel non iurata maritum,
Haec tibi me in somnis iaculatrix scribere Phoebe,
E quibus alterius mihi iam nocuere sagittae,
Iuncta salus nostra est: miserere meique tuique!
Quod si contigerit, cum iam data signa sonabunt
Aurea ponetur mali felicis imago,
‘Effigie pomi testatur Acontius huius,
Longior infirmum ne lasset epistula corpus **20**.238 **1994**

7
Dido
to ***Αἰνείας***

ACCIPE, Dardanide, moriturae carmen Elissae;
Sic ubi fata vocant, udis abiectus in herbis
Nec quia te nostra sperem prece posse moveri,
Sed merita et famam corpusque animumque pudicum
Certus es ire tamen miseramque relinquere Didon, **2000**
Certus es, Aenea, cum foedere solvere naves **7**.11

Tu facis hoc oculique tui, quibus ignea cedunt
Ovid Hoc faciunt flavi crines et eburnea cervix,
Heroides Et decor et vultus sine rusticitate pudentes,
Cetera si possem laudare, beatior essem,
Hac ego conpulsus, non est mirabile, forma
Denique, dum captam tu te cogare fateri,
Invidiam patiar; passo sua praemia dentur!
Hesionen Telamon, Briseida cepit Achilles;
Quamlibet accuses et sis irata licebit,
Idem, qui facimus, factam tenuabimus iram,
Ante tuos liceat flentem consistere vultus
Utque solent famuli, cum verbera saeva verentur,
Ignoras tua iura; voca! cur arguor absens?
Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,
Omnia perpetiar; tantum fortasse timebo,
Sed neque conpedibus nec me conpesce catenis!
Cum bene se quantumque voles satiaverit ira,
Ipsa tibi dices, ubi videris omnia ferre:
Nunc reus infelix absens agor, et mea, cum sit
Hoc quoque, quod tu vis: sit scriptum iniuria nostrum,
Non meruit falli mecum quoque Delia; si non
Adfuit et vidit, cum tu decepta rubebas,
Omina re careant: nihil est violentius illa,
Testis erit Calydonis aper sic saevus, ut illo
Testis et Actaeon, quondam fera creditus illis,
L3[O] Quaeque superba parens saxo per corpus oborto
𝔼 Ei mihi! Cydippe, timeo tibi dicere verum,
Dicendum tamen est: hoc est, mihi crede, quod aegra
Consulit ipsa tibi, neu sis periura, laborat
Inde fit ut, quotiens existere perfida temptas,
Parce movere feros animosae virginis arcus:
Parce, precor, teneros corrumpere febribus artus:
Serventur vultus ad nostra incendia nati,
Hostibus et siquis, ne fias nostra, repugnat,
Torqueor ex aequo vel te nubente vel aegra
Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi,
In caput ut nostrum dominae periuria quaeso
Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro
Subsequor ancillam furtim famulumque requirens,
Me miserum, quod non medicorum iussa ministro
Et rursus miserum, quod me procul inde remoto,
Ille manus istas effingit et adsidet aegrae
Dumque suo temptat salientem pollice venam,
✦ Contrectatque sinus et forsitan oscula iungit:
Quis tibi permisit nostras praecerpere messes?
Iste sinus meus est! mea turpiter oscula sumis!
Inprobe, tolle manus! quam tangis, nostra futura_est:
Elige de vacuis quam non sibi vindicet alter:
1950 Nec mihi credideris: recitetur formula pacti;
20.153 Alterius thalamo (tibi nos, tibi dicimus) exi!

21 (16C) Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum:
Nec minor est Asiae quam vestrae copia terrae: Ovid
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit Heroides
Paene puer caesis abducta armenta recepi,
Paene puer iuvenes vario certamine vici,
Neve putes, non me nisi comminus esse timendum,
Num potes haec illi primae dare facta iuventae,
Omnia si dederis, numquid dabis Hectora fratrem?
Quid valeam nescis, et te mea robora fallunt;
Aut igitur nullo belli repetere tumultu,
Nec tamen indigner pro tanta sumere ferrum
Tu quoque, si de te totus contenderit orbis,
Spe modo non timida dis hinc egressa secundis **16**.377

18
Leander to Ἡρώ

MITTIT Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
Si mihi di faciles et sunt in amore secundi,
Sed non sunt faciles! nam cur mea vota morantur
Ipsa vides caelum pice nigrius et freta ventis
Unus, et hic audax, a quo tibi littera nostra
Adscensurus eram, nisi quod, cum vincula prorae
Non poteram celare meos, velut ante, parentes,
Protinus haec scribens, 'felix, i, littera!' dixi,
Forsitan admotis etiam tangere labellis,
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis
At quanto mallem, quam scriberet, illa nataret,
Aptior illa quidem placido dare verbera ponto:
Septima nox agitur, spatium mihi longius anno, L3[O]
His ego si vidi mulcentem pectora somnum 𝔼
Rupe sedens aliqua specto tua litora tristis
Lumina quin etiam summa vigilantia turre
Ter mihi deposita_est in sicca vestis harena,
Obstitit inceptis tumidum iuvenalibus aequor
At tu, de rapidis inmansuetissime ventis,
In me, si nescis, Borea, non aequora, saevis!
Tam gelidus quod sis, num te tamen, inprobe, quondam
Gaudia rapturo siquis tibi claudere vellet
Parce, precor, facilemque move moderatius auram!
Vana peto; precibusque meis obmurmurat ipse
Nunc daret audaces utinam mihi Daedalus alas,
Quidquid erit, patiar, liceat modo corpus in auras
Interea, dum cuncta negant ventique fretumque,
Nox erat incipiens, (namque_est meminisse voluptas)
Nec mora, deposito pariter cum veste timore
Luna fere tremulum praebebat lumen eunti
Hanc ego suspiciens, 'faveas, dea candida,' dixi,
Non sinit Endymion te pectoris esse severi;
Tu, dea, mortalem caelo delapsa petebas:
Neu referam mores caelesti pectore dignos,
A Veneris facie non est prior ulla tuaque;
Quantum, cum fulges radiis argentea puris, 1800
Tanto formosis formosior omnibus illa_est: **18**.73

Haec ego, vel certe non his diversa, locutus
Unda repercussae radiabat imagine lunae,
Nullaque vox usquam, nullum veniebat ad aures
Alcyones solae, memores Ceycis amati,
Iamque fatigatis umero sub utroque lacertis
Ut procul aspexi lumen, ‘meus ignis in illo_est:
Et subito lassis vires rediere lacertis,
Frigora ne possim gelidi sentire profundi,
Quo magis accedo propioraque litora fiunt,
Cum vero possum cerni quoque, protinus addis
Nunc etiam nando dominae placuisse laboro
Te tua vix prohibet nutrix descendere in altum
Nec tamen effecit, quamvis retinebat euntem,
Excipis amplexu feliciaque oscula iungis,
Eque tuis demptos umeris mihi tradis amictus
Cetera nox et nos et turris conscia novit,
Non magis illius numerari gaudia noctis
Quo brevius spatium nobis ad furta dabatur,
Iamque fugatura Tithoni coniuge noctem
Oscula congerimus properata sine ordine raptim
Atque ita cunctatus monitu nutricis amaro
Digredimur flentes, repetoque ego virginis aequor
Siqua fides vero est, veniens hinc esse natator,
Hoc quoque, si credes: ad te via prona videtur;
Invitus repeto patriam, (quis credere possit?)
L3[I] Ei mihi! cur animis iuncti secernimur undis,
𝔼 Vel tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos:
Cur ego confundor, quotiens confunditur aequor?
Iam nostros curvi norunt delphines amores,
Iam patet attritus solitarum limes aquarum,
Quod mihi non esset nisi sic iter, ante querebar;
Fluctibus inmodicis Athamantidos aequora canent,
Hoc mare, cum primum de virgine nomina mersa,
Est satis amissa locus hic infamis ab Hellest,
Invideo Phrixo, quem per freta tristia tutum
Nec tamen officium pecoris navisve requiro,
Parte egeo nulla: fiat modo copia nandi,
Nec sequor aut Helicen, aut, qua Tyros utitur, Arcton:
Andromedan alius spectet claramque Coronam,
At mihi, quod Perseus et cum Iove Liber amarunt,
Est aliud lumen, multo mihi certius istis,
Hoc ego dum spectem, Colchos et in ultima Ponti,
Et iuvenem possim superare Palaemona nando
◆ Saepe per adsiduos languent mea bracchia motus
His ego cum dixi: ‘pretium non vile laboris,
Protinus illa valent, atque ad sua praemia tendunt,
Ovid Ipse meos igitur servo, quibus uror, amores
Heroides Digna quidem caelo es, sed adhuc tellure morare;
Hic es, et exigue misero contingis amanti,
1850 **18**.173 Quid mihi, quod lato **non separor** aequore, prodest?

22 (17C)

Num malim, dubito, toto procul orbe remotus
Quo propius nunc es, flamma propiore calesco,
Paene manu quod amo, (tanta_est vicinia!) tango,
Velle quid est aliud fugientia prendere poma
Ergo ego te numquam, nisi cum volet unda, tenebo,
Cumque minus firmum nil sit quam ventus et unda,
Aestus adhuc tamen est: quid, cum mihi laeserit aequor
Aut ego non novi, quam sim temerarius, aut me
Neve putes id me, quod abest, promittere tempus,
Sit tumidum paucis etiamnunc noctibus aequor,
Aut mihi continget felix audacia salvo,
Optabo tamen ut partis expellar in illas,
Flebis enim tactuque meum dignabere corpus
Scilicet interitus offenderis omine nostri,
Desino: parce queri! sed ut et mare finiat iram,
Pace brevi nobis opus est, dum transferor isto;
Istic est aptum nostrae navale carinae,
Illic me claudat Boreas, ubi dulce morari_est!
Nec faciam surdis convicia fluctibus ulla,
Me pariter venti teneant tenerique lacerti,
Cum patietur hiemps, remis ego corporis utar,
Interea pro me pernoctet epistula tecum, **18**.216

20
Acontius to **Κυδίππη**

ACCIPE, Cydippe, despecti nomen Aconti,
Pone metum! nihil hic iterum iurabis amanti:
Perlege! discedat sic corpore languor ab isto,
Quid pudor ante subit? nam, sicut in aede Dianae, **L3[I]**
Coniugium pactamque fidem, non crimina posco: 𝔼
Verba licet repetas, quae demptus ab arbore fetus
Invenies illic, id te spondere, quod opto
Nunc quoque avemus idem, sed idem tamen acrius illud:
Quique fuit numquam parvus, nunc tempore longo
Spem mihi tu dederas, meus hic tibi credidit ardor:
Adfuit et, praesens ut erat, tua verba notavit
Deceptam dicas nostra te fraude licebit,
Fraus mea quid petiit, nisi uti tibi iungerer? unum
Non ego natura nec sum tam callidus usu:
Te mihi conpositis, siquid tamen egimus, a me
Dictatis ab eo feci sponsalia verbis
Sit fraus huic facto nomen, dicarque dolosus,
En, iterum scribo mittoque rogantia verba:
Si noceo, quod amo, fateor, sine fine nocebo
Per gladios alii placitas rapuere puellas:
Di faciant, possim plures inponere nodos,
Mille doli restant: clivo sudamus in imo;
Sit dubium, possisne capi, captabere certe:
Ut partem effugias, non omnia retia falles,
Si non proficient artes, veniemus ad arma, **Ovid**
Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum, **Heroides**
Nos quoque — sed taceo! mors huius poena rapinae
Aut esses formosa minus, peterere modeste: **20**.53 **1900**